

DARBININKAS

Vol. LXIX, Nr. 26
Birželio - June 29, 1984

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

30 centų

Savaitės ivykiai

Europos parlamento rinkimuose pralaimėjo visų Europos bendrosios rinkos valstybių, išskyrus Graikiją, valdančiosios partijos. Rinkimuose dalyvavo mažesnis balsuotojų skaičius už 1979 m. rinkimuose dalyvavusius. Naujame parlamente didžiosios partijos turės tiek atstovų: socialai 130 atstovų (1979 m. turėjo 124), krikščionys demokratai 109 (117), konservatoriai 49 (63) ir komunistai 42 (48).

Per kai kuriuos Indijos miestus persirito sūkį sukelty riausią bangą dėl Aukso Šventovės Amritsar mieste užpuolimo. Pagal oficialias žinias apie 5000 Indijos kariuomenėj tarnavusius sūkių dezerteravo su ginklais ir autovežimiais. Dalis jų žuvo kautynėse, o kiti buvo sulaikiti.

Salvadoro vyriausybė, reformuodama krašto saugumo dalinius, paleido iždo saugumo policijos, kaltinamos nuolatiniu žmogaus teisių pažeidinėjimui, 100 agentų.

Sov. S-gos prezidentas Černenko, atsakydamas į Londono konferencijos kreipimąsi pradėti pasitarimus dėl branduolinių ginklų aprabojimo, pareiškė, kad siūlyme nėra nieko konkretaus ir kad tai yra tik priedanga JAV raketom Europoj išdėstyti.

Olandijos parlamentas patvirtino min. pirminkė Ruud Lubbers siūlymą nepriimti į Olandijos teritoriją iki 1988 m. JAV skrajojančių raketų, jei Sov. S-ga sustabdys SS-20 raketų išdėstymą Rytų Europoj.

Popiežius Jonas Paulius II, lankydamas Sveicariją, paragino jos gyventojus žiūrėti, kad krašto bankai liktų švarūs, nes Sveicarija yra pasidariusi pasaulinė finansinė galybė.

N. Zelandijos ministerijų kabinetas, vadovaujamas Robert Muldoon, neteko parlamento daugumos ir turėjo atsistatydioti. Naujo parlamento rinkimai įvykys liepos 14.

JAV išpėjo Universalę pašto uniją, kad JAV gali pasitraukti iš unijos ir sustabdyti įnašų mokėjima, jei Izraelis būtų pašalintas iš unijos.

Kanados liberalų partijos vadas Pierre Elliott Trudeau pasitraukė iš pareigų. Nauju partijos vadu partijos konferencija išrinko buv. finansų ministrą John Napier Turner. Perėmė Kanados vairą į savo rankas, jis paziūdėjo pagerinti santykius su JAV, nepažeisdamas Kanados neprisklausomybęs.

Prezidento Reagan lankymosi Kinijoje metu pasiekta susitarimas dėl branduolinės energijos susidurė su sunkumais, nes Kinija nesutinka, kad JAV kontroliuoja Kinijos branduolinės energijos įmones.

Sov. S-ga neleido transliuoti per televiziją Britanijos ambasadoriaus Maskvoje Iain Sutherland kalbos, pasakyto Britanijos katalienės gimtadienio proga, nes ambasadorius atsisakė išeisti iš savo kalbos sakinius apie laisvų keliolių ir laisvo susižinojimo vertėbes.

Mozambiko marksistinė vyriausybė pašalino iš ministerijų kabineto vidaus, saugumo ir natūralių ištaklių ministerius.

Vokietijos pramonė kenčia dėl gėsių darbininkų streiku, reikalaujančių įvesti 35 val. darbo savaitę.

Salvadoro teismas nubaude penkis tautinės gvardijos narius už keturių amerikiečių vienuolių nužudymą kaleti po 30 metų.

SOVIETINĖ TIKĖJIMO LAISVĖ

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 61

TSRS GENERALINIAM PROKURORUI

Nuorašas: LTSR Vyriausiam
Prokurori

Šukytės Aldonas, Povilo, gyv.
Biržal, Vytauto 16-8,

Valaltytės Bronislavos, Jero-
nimo, gyv. Kapsuko raj., Sas-
nava.

Judikevičiūtė Janinos, Jurgio,
gyv. Kapsukas, Sporto 14-6.

PAREIŠKIMAS

Vilniuje vykstant kun. Sigito Tamkevičiaus teismui, mes, ne-
spėjusios prieti prie LTSR Aukščiausiojo teismo rūmų, vien
uz tai, kad norėjome dalyvauti teismojo kunigo byloje, buvo-
me sulaikyti ir gavome: 1983.

XI.30 Aldona Šukytė 5 para-
arešto, 1983.XII.1 Bronislava Valaltytė ir Janina Judikevičiūtė
po 10 parą arešto.

Toks saugumo darbuotojų el-
gesys yra aiškus įrodymas, kad
teisiamas nekaltais žmogus, nes
teisimungas nebijo viešumas.

Būdamos uždarytos kamerajoje be jokios kaltės, kaip ir nuteisieji kunigai, pasiryžome pa-
keisti taip labai reikalingus Lietuvai kunigus: Alfonsą Svarins-
ką ir Sigitą Tamkevičiūtę iž-
vadavimą nuo prialtarų. Visiš-
kai sulaikytas ir netrukdomai ja
vadovautis gyvenime...

Kalbama apie visokias laivines

Niekur turbtūt pasaulyje tiek nekalbama apie visokias laivines, kaip Sovietų Sajungoje, ir nie-
kur jos taip grubiai nepažeidi-
dinėjomos, kaip toje pačioje Sajungoje. L. Boerne yra pasakės: "Nėra žmogaus, kuris nė-
mylėtų laivines, tik teisingasis jas reikalauja visiems, o netei-
singasis — tik sau pačiam".

Visas pasaulis religijos lais-
vę supranta taip: nori — tikėk,
nenori — netikėk. Tu pačiu esi nevaržomas atlkti visa, kas yra susiję su tikėjimo praktikavimu ar
jo nepraktikavimu.

Pas mus sāžinės laisvę aiški-
nama, jog "pagal proletarinį-
marksistinį sāžinės laisvės su-
pratimą ateizmo laisvę yra lais-
vė kiekvienam pilieciui išsiva-
duoti iš religinių iliuzijų, iš-
siugdyti mokslių-marksistinę
pasaulėžūrą ir netrukdomai ja
vadovautis gyvenime..."

Kol tikintysis nėra atsikratęs
religinėj iliuzijų, tol negali būti
visiškai sāžinės laisvės. Socialis-
tinės santvarkos salygomis sā-
voka "pilna sāžinės laisvė" no-
rima tik pažymėti didžiausią
pasiekimą kovoje už žmogaus iš-
vadavimą nuo prialtarų. Visiš-
kai sāžinės laisvę bus pasiekti
komunistinėje visuomenėje"
("Tarybiniai ištakmai apie re-

liginius kultus ir sāžinės lais-
vę").

Viai ta perskaicius, nesunku suprasti, kad ateistai laisvės rei-
kalauja ir ją praktiškai pripaži-
sta tik sau patiem. Ju "teisin-
gumas" matomas bei sutinkamas visur: pradedant eiliniams tikin-
čiųjų persekojimais ir baigiant gedingais teisminiais susidoroji-
mais.

Spauda suniekino kun. A. Svarinską

Po kun. Alfonso Svarinsko teis-
mo spaudoje pasirodė ilgas straipsnis. Jame kun. A. Svarinsk-
kas buvo apšauktas banditu, švelniausiai aiškinant, jų pa-
galbinku, ryšininku.

Pirmaisiaus, straipsnio auto-
riui norėtusi pasiūlyti pasiumti tarptautinių žodžių žodyną ir gerai išsiaiškinti skirtumą tarp žodžių — "banditas", "banditizmas" ir "partizanas", bet ne apie tai kalba.

Kyla klausimas, kodėl taip svarbu kun. A. Svarinską per spaudą apšaukti banditu. Ne-
sunku tai suprasti. Saugumas ypatingai geriamą ir mylimą kunigą apjuodinti tiek tikinčiųjų, tiek netikinčiųjų akys, — atseit mes nekaltais žmonių neteki-
siame.

Cleveland miesto centre Hale krautuvės langas reklamuoją VII Lietuvii tautinių šokių šventę. Ši langą suplanavo Gidonė Steponavičienė. Vyriski tautinių drabuziai yra a.a. muzikos Alfonsas Mikulskis, o moteriški — Joanas Stepienės.

Ar pop. Jonas Paulius I buvo nužudytas?

New Yorko spaudoje praeita
savaite buvo išspausdinti sen-
sacingsi straipsniai, kad popie-
žius Jonas-Paulius I buvo nužu-
dytas. Net per televiziją tuo
klausimu buvo speciali progra-
ma.

Progros šiom kalbom davė
anglų rašytojas David Yallop,
kuris išleido knygą "In God's
Name". Kniga pasirodė Angli-
joje birželio 14. Prieš tai Angli-
jos laikraštyje The Observer buvo
išspausdintas tos knygos
apžvalginis straipsnis.

Knygoje autorius teigia, kad
prieš pop. Joną Pauliu I buvo
sąmokslas. Jis buvo nunuodytas.
Tame sąmokslse dalyvavę visa
eilė žmonių. Suminimas ir ar-
kivysk. Marcinkus, kardinolas Cody iš Chicagos. Arkivysk.
Marcinkus bijojo, kad naujas
popiežius jo neatleistų iš parei-
gu, jis buvo Vatikanės banko di-
rektorius ir glaudžiai bendra-
biavo su Banco Ambrosiano
direktoriumi Roberto Calvi.
Jis 1982 m. subankrutavo ir
paskui Londone buvo rastas pa-

sikorės po tiltu. I sąmokslą esąs
dar įveltas ir kardinolas, ir ma-
sonų ložės vadas Licio Gelli.
Jis ir įsakės nužudyti naują
popiežių. Pop. Jonas Paulius I
mirė 1978 rugpjūčio 28, popie-
žium buvęs tik 34 dienas. Tos

knygos autorius teigia, kad jis
buvęs nunuodytas.

I visus pareiškimus, gandus
atsakė Vatikanas, kad tai tik
šmeižtas — fantazija ir absur-
das. Tai tik noras sukelti sensa-
ciją ir pasipinigauti. Ir apie
Vatikano paneigimą buvo pa-
rašyta amerikiečių spaudoje. Pa-
reiškimai išspausdino Newko
arkivyskupijos laikraštis The
Advocate birželio 13 dienos nu-
meryje.

"PABALTJO TAUTŲ EPAS NERA PASIBAIGĖS" — NATIONAL REVIEW

Savaitrašcio "The National
Review" gegužės 4 d. numeryje
išspausdintas Erik v. Kuehnelt-
Leddino straipsnis "The Baltic
Nations' Struggle" (Pabaltijo
tautų kova). Jame rašoma, kad
kaip ir Vokietijos "Demokratinės"
respublikos piliečiai, pabal-
tiečiai yra "darbštūs ir techni-
škai jgudę — dvi retos savybės
Sovietų Sajungoje". Autorius
nuomone, iš trijų Pabaltijo šalių,
Lietuva turi geriausias ateities
perspektivas dėka didesnio gi-
mimų skaičiaus ir "nepaprasto
lojalumo". Katalikų Bažnyčiai.
"Nepaisant tragiškos ir nerei-
kaligos įtampos tarp lenku-

SVEIKINAME
VII-TAJA
TAUTINIŲ
ŠOKIŲ
ŠVENTĘ

LIETUVA JAV-bių PRANEŠIME APIE ŽMOGAUS TEISES

Aršėjant lietuvių represavi-
mą aprašo š.m. vasario mėn. pa-
sirodes Valstybės Departamento
leidinys "Country Reports on
Human Rights Practices for
1983" (Pranešimas apie Žmo-
gaus Teisų padėtį įvairoje šalyse
1983 m.). Lietuvių skirtuose
penkiuose puslapiuose (1152-
1156) minima, kad toj padėtis
1983 pablogėjo ir kad nuo
1981 dar intensyviau bandoma
eliminuoti nepriklausomą politinę
ar religinę veiklą. Ypatingu priemonių imtasi "suvaržyti le-
kūnų lietuvių ryšius ir tuomi iš-
vengti i solidarumą panašaus
neprilausomo profsajungų są-
jūdžio užgimimo". Užkinė padėtis
Lietuvoje pastarųjų metų bégėjy-
je pablogėjusi, ypač jaučiamos
maisto ir kai kurių kas-
dieninio vartojimo prekių trū-
kumas.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTEI

ARTĒJANT

Tautiniai šokiai, lietuviškos dainos — tai mūsų liaudies kūrybos lobynas, kuriuo galime ir patys pasidžiaugti, ir kitom tautom parodyti. Todel ypatinges dėmesys turi būti kreipiamas į Tautinių Šokių Šventę, įvyksiančią Clevelandie liepos 1. Mūsų dėmesį čia traukia suvažiuojantieji pora tūkstančių šokių programos atlikėjų. Kartu skambės ir lietuviškos dainos bei kanklių muzikos melodijos.

Tai vis daugiausia mūsų jau-
mimo pasireiškimai, kurie mun visiem ypatingai brangūs. Amerikos Lietuvų Taryba, brangindama mūsų tautinio meno ap-
raiškas, džiaugiasi šiuo didžios reikšmės užmojumi, pritaria Lietuvių Bendruomenės pastan-
gom Septintajai Šokių Šventei organizuojant ir skatina visus gausiai dalyvauti.

Dr. Kazys Šidlauskas
Amerikos Lietuvų Tarybos
Pirminkas

knygos autorius teigia, kad jis
buvo nunuodytas.

I visus pareiškimus, gandus
atsakė Vatikanas, kad tai tik
šmeižtas — fantazija ir absur-
das. Tai tik noras sukelti sensa-
ciją ir pasipinigauti. Ir apie
Vatikano paneigimą buvo pa-
rašyta amerikiečių spaudoje. Pa-
reiškimai išspausdino Newko
arkivyskupijos laikraštis The
Advocate birželio 13 dienos nu-
meryje.

Autorius cituoja istoriką H.W. V. Temperley, kuris 1924
rašė, kad "Pabaltijo šalių kovos už laisvę epas užims aukštą vietą tokiai žygiai pasaulio sara-
suose". Pabaltijo valstybės "ne-
bėra nepriklausomos, bet pra-
ėjus beveik 44-iem metam po
pirmojo Sovietų užėmimo, jis
dar tebekovoja. Pabaltijo tautų
epas anaipolti nėra pasibaigęs".

(Elta)

JAV numato netrukus atmajuoti šokinis pasitarimus su Sov. S-ga. Pasitarimai buvo nutrauktai prez. Carter del Afganistano invazijos 1979 m.

THE WHITE HOUSE
Office of the Press Secretary

For Immediate Release

June 14, 1984

BALTIC FREEDOM DAY, 1984

BY THE PRESIDENT OF THE UNITED STATES OF AMERICA
A PROCLAMATION

It has been over 40 years since invading Soviet armies, in collusion with the Nazi regime, overran the three independent Baltic Republics of Estonia, Latvia, Lithuania and forcefully incorporated them into Moscow's expanding empire. The new regime then ordered the illegal deportation, murder, and imprisonment of tens of thousands of Baltic peoples whose only "crime" was to resist foreign tyranny and to defend their liberties and freedoms.

Oppression and persecution continue to this day, but despite this long dark night of injustice, the brave men and women of Estonia, Latvia, and Lithuania have never abandoned the battle for their national independence and God-given rights. Although the full measure of their struggle and sacrifice is screened by the oppression and censorship under which they live, the friends and families of the Baltic peoples all over the world are aware of their heroic endeavors and aspirations.

Their peaceful demands for their rights command the admiration of everyone who loves and honors freedom. All the people of the United States of America share the just aspirations of the Baltic nations for national independence, and we uphold their right to determine their own national destiny free of foreign domination. The United States has never recognized the forcible incorporation of the Baltic States into the Soviet Union, and it will not do so in the future. The Congress of the United States, by Senate Joint Resolution 296, has authorized and requested the President to issue a proclamation for the observance of June 14, 1984, as "Baltic Freedom Day."

NOW, THEREFORE, I, RONALD REAGAN, President of the United States of America, do hereby proclaim June 14, 1984, as Baltic Freedom Day. I call upon the people of the United States to observe this day with appropriate remembrances and ceremonies and to reaffirm their commitment to the principles of liberty and freedom for all oppressed people.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand this fourteenth day of June, in the year of our Lord nineteen hundred and eighty-four, and of the Independence of the United States of America the two hundred and eighth.

RONALD REAGAN

Prezidento Ronald Reagan proklamacija, kuria birželio 14 skelbiama Baltų Laisvės diena.

JAV PREZIDENTAS RONALD REAGAN VĖL SKELBIA "BALTIC FREEDOM DAY"

Senatorius Alfonse D'Amato iš New Yoko kartu su 36 kitais senatoriais pasiūlė JAV senatui skelbti Baltų laisvės dienos rezoliuciją, kuri ipareigotų JAV prezidentui tokią dieną paskelbti oficialiai. Birželio 8 JAV Senate tokia rezoliucija priimta vieningai. Minėta Senate Joint Resolution 296, skelbiant birž-

lio 14-ąja kaip Baltų laisvės dieną, vieningai JAV Atstovų rūmuose priimta birželio 11. JAV prezidentas Ronald Reagan tai savo parašu oficialiai užtvirtino, skelbdamas birželio 14 Baltų laisvės diena (proclamation 5209). Tokią Baltų laisvės dieną prezidentas Ronald Reagan jau skelbia trečius metus iš eilės.

"LAISVAS APSISPREDIMAS — VISŲ TAUTŲ TEISĖ" — RONALD REAGAN

Prezidentas Reaganas gegužės 23 pareiškė, kad Amerika tebéra "tvirtai išipareigojusi palaikyti laisvės ir žmogaus teisių principus". Savo laiške Amerikos Ryty Europiečių Etninei Konferencijai Reaganas pagyrė jos veiklą ir laisvės idealių skleidimą. Apie jos narius jis taip išreiškė:

"Juos jungia bendras rūpestis — jų kilmės paverptų kraštų likimas. Jie pakartotinai pademonstravo savo nesvyruojantį išipareigojimą remti Ryty-Vidurio Europos, Pabaltijo valstybių, ir Sovietų Sąjungos tautų laisvės ir orumo reikalą". Anot Reagano, "laisvas apsisprendimas, valstybinė neprilausomybė ir teisė pasirinkti savo valdymosi formą nėra keliu tautų privile-

gija, bet visų tautų neatimamos teisės".

Konferencijos iškilmingos vaartenės metu gegužės 23 Tautinė Čekoslovakų Taryba įteikė ambasadoriui Maksui Kampelmanui Tomo Masaryko vardo premiją už jo nuopelnus žmogaus teisių veikloje. Savo kalboje Kampelmanas ragino Konferencijos narius neleisti amerikiečiams pamiršti, kas atsitiko Ryty Europos šalyse. Jis pridūrė, jog Afganistaną jau pradedama pamiršti. Sovietų Sąjunga, pasak Kampelmano, yra baime paremti visuomenę, valdoma vienas kito bijančiu senių. Tokia visuomenė tegali išsilaidyti policijos pagalba, ir todėl "šejo kovoje už žmonių širdis ir protus, mes turime nuolat demonstruoti,

ĮŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Etnografinio Rumšiškių muziejaus laudės šokių ir dainų ansamblis, vadovaujamas I. Masačio, gegužės mėnesį tris savaites koncertavo Sibiro miestuose: Omske, Novosibirsko, Irkutsko, Tomsko ir kitose miestuose. Seniosios muzikos ansamblis "Musica humana" du koncertus surengė Gor'kaje. Ansambliu talkino solistė G. Kaukaitė. Saulius Sondeckis vadovaujamas "Lietuvos" ansamblis koncertavo Maskvoje ir Leningrade. B. Vasiliauskas vargonų koncertą turėjo Kijeve.

— Paverertos Lietuvos spaudoje giriama, kad per vertimus į rusų kalbą lietuvių literatūra labai paplitusi pasaulyje. Tuo keiliu į tarptautinę plotmę išėjęs Justinas Marcinkevičius, J. Mackevičius, A. Drilinga, A. Bieliauskas, M. Sluckis ir kiti. Paplitusios net vaikams skirtingos knygės (Kubilinskas, Vainilaitytė, P. Cvirkos, V. Žilinskaitė). Ypač plačiai pasaulyje paplitė K. Donelaičio "Metalas".

— Teatro draugijos septintasis suvažiavimas gegužės pabaigoje įvyko Vilniuje. Atskaitinį pranešimą padarė Draugijos pirmininkas solistas V. Noreika. Jis atvirai pripažino, kad puose Lietuvos teatrų repertoaru sudaro sovietinių dramaturgų kūriniai. Rugpjūtė mėnesį būsiąs lietuviškai, kartu su kitaikai kalbininkais redagavęs ir leidęs lietuvių rašomosios kalbos žodyną.

— Lenkijos Moksly Akademija šiai metais išleistame Bibliografijos žurnalą naujausiam numeriję išspausdino dvi Lietuvos kultūros istoriją liečiančias studijas: Marijos Barboros Topolskos studija apie 16 ir 17 amžiaus Lietuvos istorikų literatūrą. Ji peržiūrėja daugybę Lenkijos bibliotekose esamus knygu, komentavo jose išryštas pastabas. Prieš pat II pasaulinį karą Vilniuje buvo leidžiamas bibliografijos žurnalas "Vilniaus Atėnai" (Ateneum Vilnensis). To žurnalo išleista 14 tomy. Bibliografijos Juozas Tumelis lenkiškam bibliografijos žurnalam paraše išsamiai studiją, kurioje aptarė per 500 bibliografinių vienetų, nagrinėtų "Vilniaus Ateno".

— Palangos muzikos mokyklai suteiktas muziko Stasio Vainiūno vardas.

— B. Dvariono 80 m. gimimo sukaktis buvo paminėta Vilniuje muzikos mokykloje surengtu muzikos konkursu.

— Klaipėdos Filharmonijos salėje 10 dieną vyko "Muzikos pavasaris". Ypač pavykusios ir gausios buvo chorų dainos.

— Vilniaus universiteto kie-muose buvo suorganizuota knygos šventė, kurios šukis buvo "Knyga, taika, draugystė". Vadovo rašytojas J. Baltyšis. Kalbėjo apie sovietinę taiką. Tik labai keista, kad ir knyga bei taika buvo aukojama sovietinei propagandai, garbinta sovietinė pergalė, džiaugtasi "išvaduotojais".

— Paskutinių gegužės sekme-dienų i Vilniaus kalnų parką buvo suvartyti tūkstančiai Vilniaus saviveiklininkų, šokėjų, muzikantų, dainininkų. Jie džiaugėsi prieš 40 metų įvykusi Vilniaus "išvadavimu".

(Elta)

Sventę režisavę R. Morkūniene. — I Kubą gasto lietuvių ansamblis "Eglė". Jam vadovauja J. Kavaliauskas.

— Paverertos Lietuvos spaudoje giriama, kad per vertimus į rusų kalbą lietuvių literatūra labai paplitusi pasaulyje. Tuo keiliu į tarptautinę plotmę išėjęs Justinas Marcinkevičius, J. Mackevičius, A. Drilinga, A. Bieliauskas, M. Sluckis ir kiti. Paplitusios net vaikams skirtingos knygės (Kubilinskas, Vainilaitytė, P. Cvirkos, V. Žilinskaitė).

— Paverertos Lietuvos spaudoje prisimintas prieš kelerius metus Amerikoje miręs šveicaras kalbininkas Alfredas Sennas, neprilausomoje Lietuvos kalbotyros dalykus dėstęs Kau-no universitete, gerai išmokes lietuviškai, kartu su kitaikai kalbininkais redagavęs ir leidęs lietuvių rašomosios kalbos žodyną.

— Lenkijos Moksly Akademija šiai metais išleistame Bibliografijos žurnalą naujausiam numeriję išspausdino dvi Lietuvos kultūros istoriją liečiančias studijas: Marijos Barboros Topolskos studija apie 16 ir 17 amžiaus Lietuvos istorikų literatūrą. Ji peržiūrėja daugybę Lenkijos bibliotekose esamus knygu, komentavo jose išryštas pastabas. Prieš pat II pasaulinį karą Vilniuje buvo leidžiamas bibliografijos žurnalas "Vilniaus Atėnai" (Ateneum Vilnensis). To žurnalo išleista 14 tomy. Bibliografijos Juozas Tumelis lenkiškam bibliografijos žurnalam paraše išsamiai studiją, kurioje aptarė per 500 bibliografinių vienetų, nagrinėtų "Vilniaus Ateno".

— Lenkijos Moksly Akademija šiai metais išleistame Bibliografijos žurnalą naujausiam numeriję išspausdino dvi Lietuvos kultūros istoriją liečiančias studijas: Marijos Barboros Topolskos studija apie 16 ir 17 amžiaus Lietuvos istorikų literatūrą. Ji peržiūrėja daugybę Lenkijos bibliotekose esamus knygu, komentavo jose išryštas pastabas. Prieš pat II pasaulinį karą Vilniuje buvo leidžiamas bibliografijos žurnalas "Vilniaus Atėnai" (Ateneum Vilnensis). To žurnalo išleista 14 tomy. Bibliografijos Juozas Tumelis lenkiškam bibliografijos žurnalam paraše išsamiai studiją, kurioje aptarė per 500 bibliografinių vienetų, nagrinėtų "Vilniaus Ateno".

— Lenkijos Moksly Akademija šiai metais išleistame Bibliografijos žurnalą naujausiam numeriję išspausdino dvi Lietuvos kultūros istoriją liečiančias studijas: Marijos Barboros Topolskos studija apie 16 ir 17 amžiaus Lietuvos istorikų literatūrą. Ji peržiūrėja daugybę Lenkijos bibliotekose esamus knygu, komentavo jose išryštas pastabas. Prieš pat II pasaulinį karą Vilniuje buvo leidžiamas bibliografijos žurnalas "Vilniaus Atėnai" (Ateneum Vilnensis). To žurnalo išleista 14 tomy. Bibliografijos Juozas Tumelis lenkiškam bibliografijos žurnalam paraše išsamiai studiją, kurioje aptarė per 500 bibliografinių vienetų, nagrinėtų "Vilniaus Ateno".

— Lenkijos Moksly Akademija šiai metais išleistame Bibliografijos žurnalą naujausiam numeriję išspausdino dvi Lietuvos kultūros istoriją liečiančias studijas: Marijos Barboros Topolskos studija apie 16 ir 17 amžiaus Lietuvos istorikų literatūrą. Ji peržiūrėja daugybę Lenkijos bibliotekose esamus knygu, komentavo jose išryštas pastabas. Prieš pat II pasaulinį karą Vilniuje buvo leidžiamas bibliografijos žurnalas "Vilniaus Atėnai" (Ateneum Vilnensis). To žurnalo išleista 14 tomy. Bibliografijos Juozas Tumelis lenkiškam bibliografijos žurnalam paraše išsamiai studiją, kurioje aptarė per 500 bibliografinių vienetų, nagrinėtų "Vilniaus Ateno".

— Lenkijos Moksly Akademija šiai metais išleistame Bibliografijos žurnalą naujausiam numeriję išspausdino dvi Lietuvos kultūros istoriją liečiančias studijas: Marijos Barboros Topolskos studija apie 16 ir 17 amžiaus Lietuvos istorikų literatūrą. Ji peržiūrėja daugybę Lenkijos bibliotekose esamus knygu, komentavo jose išryštas pastabas. Prieš pat II pasaulinį karą Vilniuje buvo leidžiamas bibliografijos žurnalas "Vilniaus Atėnai" (Ateneum Vilnensis). To žurnalo išleista 14 tomy. Bibliografijos Juozas Tumelis lenkiškam bibliografijos žurnalam paraše išsamiai studiją, kurioje aptarė per 500 bibliografinių vienetų, nagrinėtų "Vilniaus Ateno".

— Lenkijos Moksly Akademija šiai metais išleistame Bibliografijos žurnalą naujausiam numeriję išspausdino dvi Lietuvos kultūros istoriją liečiančias studijas: Marijos Barboros Topolskos studija apie 16 ir 17 amžiaus Lietuvos istorikų literatūrą. Ji peržiūrėja daugybę Lenkijos bibliotekose esamus knygu, komentavo jose išryštas pastabas. Prieš pat II pasaulinį karą Vilniuje buvo leidžiamas bibliografijos žurnalas "Vilniaus Atėnai" (Ateneum Vilnensis). To žurnalo išleista 14 tomy. Bibliografijos Juozas Tumelis lenkiškam bibliografijos žurnalam paraše išsamiai studiją, kurioje aptarė per 500 bibliografinių vienetų, nagrinėtų "Vilniaus Ateno".

— Lenkijos Moksly Akademija šiai metais išleistame Bibliografijos žurnalą naujausiam numeriję išspausdino dvi Lietuvos kultūros istoriją liečiančias studijas: Marijos Barboros Topolskos studija apie 16 ir 17 amžiaus Lietuvos istorikų literatūrą. Ji peržiūrėja daugybę Lenkijos bibliotekose esamus knygu, komentavo jose išryštas pastabas. Prieš pat II pasaulinį karą Vilniuje buvo leidžiamas bibliografijos žurnalas "Vilniaus Atėnai" (Ateneum Vilnensis). To žurnalo išleista 14 tomy. Bibliografijos Juozas Tumelis lenkiškam bibliografijos žurnalam paraše išsamiai studiją, kurioje aptarė per 500 bibliografinių vienetų, nagrinėtų "Vilniaus Ateno".

— Lenkijos Moksly Akademija šiai metais išleistame Bibliografijos žurnalą naujausiam numeriję išspausdino dvi Lietuvos kultūros istoriją liečiančias studijas: Marijos Barboros Topolskos studija apie 16 ir 17 amžiaus Lietuvos istorikų literatūrą. Ji peržiūrėja daugybę Lenkijos bibliotekose esamus knygu, komentavo jose išryštas pastabas. Prieš pat II pasaulinį karą Vilniuje buvo leidžiamas bibliografijos žurnalas "Vilniaus Atėnai" (Ateneum Vilnensis). To žurnalo išleista 14 tomy. Bibliografijos Juozas Tumelis lenkiškam bibliografijos žurnalam paraše išsamiai studiją, kurioje aptarė per 500 bibliografinių vienetų, nagrinėtų "Vilniaus Ateno".

— Lenkijos Moksly Akademija šiai metais išleistame Bibliografijos žurnalą naujausiam numeriję išspausdino dvi Lietuvos kultūros istoriją liečiančias studijas: Marijos Barboros Topolskos studija apie 16 ir 17 amžiaus Lietuvos istorikų literatūrą. Ji peržiūrėja daugybę Lenkijos bibliotekose esamus knygu, komentavo jose išryštas pastabas. Prieš pat II pasaulinį karą Vilniuje buvo leidžiamas bibliografijos žurnalas "Vilniaus Atėnai" (Ateneum Vilnensis). To žurnalo išleista 14 tomy. Bibliografijos Juozas Tumelis lenkiškam bibliografijos žurnalam paraše išsamiai studiją, kurioje aptarė per 500 bibliografinių vienetų, nagrinėtų "Vilniaus Ateno".

— Lenkijos Moksly Akademija šiai metais išleistame Bibliografijos žurnalą naujausiam numeriję išspausdino dvi Lietuvos kultūros istoriją liečiančias studijas: Marijos Barboros Topolskos studija apie 16 ir 17 amžiaus Lietuvos istorikų literatūrą. Ji peržiūrėja daugybę Lenkijos bibliotekose esamus knygu, komentavo jose išryštas pastabas. Prieš pat II pasaulinį karą Vilniuje buvo leidžiamas bibliografijos žurnalas "Vilniaus Atėnai" (Ateneum Vilnensis). To žurnalo išleista 14 tomy. Bibliografijos Juozas Tumelis lenkiškam bibliografijos žurnalam paraše išsamiai studiją, kurioje aptarė per 500 bibliografinių vienetų, nagrinėtų "Vilniaus Ateno".

— Lenkijos Moksly Akademija šiai metais išleistame Bibliografijos žurnalą naujausiam numeriję išspausdino dvi Lietuvos kultūros istoriją liečiančias studijas: Marijos Barboros Topolskos studija apie 16 ir 17 amžiaus Lietuvos istorikų literatūrą. Ji peržiūrėja daugybę Lenkijos bibliotekose esamus knygu, komentavo jose išryštas pastabas. Prieš pat II pasaulinį karą Vilniuje buvo leidžiamas bibliografijos žurnalas "Vilniaus Atėnai" (Ateneum Vilnensis). To žurnalo išleista 14 tomy. Bibliografijos Juozas Tumelis lenkiškam bibliografijos žurnalam paraše išsamiai studiją, kurioje aptarė per 500 bibliografinių vienetų, nagrinėtų "Vilniaus Ateno".

— Lenkijos Moksly Akademija šiai metais išleistame Bibliografijos žurnalą naujausiam numeriję išspausdino dvi Lietuvos kultūros istoriją liečiančias studijas: Marijos Barboros Topolskos studija apie 16 ir 17 amžiaus Lietuvos istorikų literatūrą. Ji peržiūrėja daugybę Lenkijos bibliotekose esamus knygu, komentavo jose išryštas pastabas. Prieš pat II pasaulinį karą Vilniuje buvo leidžiamas bibliografijos žurnalas "Vilniaus Atėnai" (Ateneum Vilnensis). To žurnalo išleista 14 tomy. Bibliografijos Juozas Tumelis lenkiškam bibliografijos žurnalam paraše išsamiai studiją, kurioje aptarė per 500 bibliografinių vienetų, nagrinėtų "Vilniaus Ateno".

— Lenkijos Moksly Akademija šiai metais išleistame Bibliografijos žurnalą

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA. LDS organas DARBININKA ir LIET. ZINIAS • Prenumerata metam \$15.00 • Straipsnių ir korespondencijos redakcija laisvo nuozuruo • Pavarde pasirasyti straipsniu nebuinaliai išreikšia redakcijos nuomone • Uz stebimų turinį ir kalba redakcija neatsta.

ISSN 0011-6637

Redaguojama REDAKCINE KOMISIJA

Didžiujų švenčių ženkle

Liepos pradžia mum atneša dvi didėles šventes — liepos 1, sekmedieni, prie Clevelando ivykys VII-toji tautinių šokių šventė — festivalis, o liepos 4, trečadienį, Jungtinių Amerikos Valstybių nepriklausomybės šventė.

Džiaugiamės ir didžiuojamės, kad galime surengti tokius festivalius, jaunimo manifestacijas. Kiek daug valandų idėje tautinių šokių ansamblių ir kiti vienetai, kol parengė repertuarą. Berengdami, besimokydami jie turėjo proges geriau pažinti lietuvių tautinių šokių, muziką, dainas, pažinti lietuvišką kultūrą. Drauge bešokdami, jie susirdo naujas draugus, glaudino lietuvišką bendruomenę. Kiek iš tokius tautinių šokių vienetus yra sukūrė lietuviškas šeimas! Besimokydamas jaunimas praturėjo, nes įsigijo daug lituanistinių žinių. Drauge turėjo proges įsigyti ir daugiau grakštumo.

Kai jaunieji suvažiuoja į tokius didžius festivalius, tautinių šokių šventes, jie pergyvėna didelį dvasinių pakalimą. Tai ir jie ateina ir jų yra labai daug, ir jie yra labai svarbūs — didžiuolėje arenoje atlieka gražius senoviškus tautinius šokių. Jaunimas įsijungia į tokius darbus, į tokius žygijus, kurie yra kitų pastebimi ir vertinami. Kr tai gerau nuteikia jaunima.

Tokie festivaliai stiprina jaunimo lietuviškumą. Per lietuvišką kultūrą, tautinių šokių, muziką, dainą jam atsišleidžia nauji pasauliai, ir jaunimas labiau pamilsta visa, kas lietuviška, labiau angažuoja lietuviškai veiklai.

Tad nuoširdžiai sveikiname visus ansamblius, tautinių šo-

kių vienetus, šaunujį lietuvišką jaunių ir linkime kuo gražiausiai, kuo sėkmingesniaisiai atlikti visą programą. Tegu ši tautinių šokių šventė jus uždega naujiem žygiam lietuvių tautos labui!

Sveikiname visus rengėjus, kurie idėjo tiek daug trūuso, kol visa suorganizavo. Tas jūsų trūsus ir parodo, kad mokame veikti, mokame dirbti Lietuvos labui.

Sveikiname ir visus šventes dalyvius. Nepagailėkite jaunimui entuziastingų plojimų ir išsinėskite kuo gražiausius išpuodžius.

Sekmės VII-tai tautinių šokių šventei!

Liepos 4 yra šio krašto dižioji šventė. Mes čia gyvename, naudojamės šio krašto laisvėmis ir gerybėmis, tai drauge ir išsijungame į šventes džiaugsmą.

Visi matome, kaip gyvenimas verda, kunkuliuoja. Visi matome Amerikos didžias pastangas išsaugoti demokratiją, sustabdyti komunizmo veržimą į kitus kraštus. Visi taip pat matome, kokiui dideliu tempu vystosi modernių technika, kokius stebuklingus darbus atlieka kompiuteriai. Ši elektronikos pasauli apvaldė Jungtinės Amerikos Valstybės, visą kraštą sumoderinio.

Naujieji elektronikos išradimai padėjo Amerikai apsiginkluoti. O kai Amerika ginkluojasi, tai Sovietai tuoju šaukia, rengia demonstracijas, riaušes. Kiek jie išmeta propagandai, kad visur žemintų Amerikos vardo, sustabdytu jos pažangą palaiykime vėkavę ir drausmę!

Tegyvuoja Amerika!

Jungtinės Amerikos Valstybės nesiverčia kraštų užkaravimui, pavergimui. Jungtinės Amerikos Valstybės pasidarė lyg pasau-

lio policininkai, sargai, kad tas pasaulis taip greitai nesugriūtų ir neatitektų komunistinei sistemei. Tik didelė, galima Amerika išsiaugos pasaulio taikai!

Džiaugiamės šio krašto didžiajai, sveikiname jos didžiąją šventę — liepos 4! Visom jėgom visi statykime Ameriką, palaiykime jos didybę, jos galybę, palaiykime vėkavę ir drausmę!

Estas kaltino ir lietuvius dėl per didelio susiskaldyno. Nėra organizacijos, su kuria būtų galima kalbėtis.

Lietuviai aiškinosi, kad latviai ir estai šiuo atžvilgiu yra laimingesni, nes jau prieš daugelį

Cleveland penkoliaktasis su abiturientais supražindinimo balius. Sėdi LB Ohio apygardos pirmininkas J. Mikonis, L. Vismantas, N. Balčiūnienė, LB krašto valdybos pirmininkas dr. A. Butkus ir aktorius V. Žukauskas. Stovi 1983-84 mokslo metų abiturientai. Nuotrauka: Bacevičius

ir kitus šviesuolius — rinkti ir saugoti praeities dokumentus, juos perleisti Basanavičiaus įkurta Liet. Mokslo Draugijai.

Jis pradininkas ir mokslinės liutanistinės bibliotekos, muziejaus, archyvo. Jis pradininkas ir lietuviškosios archeologijos. Kiek jis pats atliko kasiņėjimą, kasiņėjo piliakalnius, senus kapus.

Jis buvo didelis tautosakos rinkėjas. Nuo pat gimnazijos dienų jis rinko dainas, pasakas. I darbą įtraukė ir kitus to meto moksleivius. Ir kiek reikėjo trišio tas pasakas suredaguoti, parengti spaudai. Amerikos lietuvių atėjo į talką ir tas jo parengtas pasakas išleido. Išėjo penki tomų lietuviškų pasakų, du tomų Ožkabalių dainų.

Tie didžiuliai folkloro rinkiniai yra jam vienas iš didžiausių paminklų.

Visas tas su Lietuva surištas mokslos turėjo ir savo tikslą. Jis buvo skiriamas tautai gaičiui, ją įsamonti, ją susipranti. Ir to jis pasiekė. Basanavičius savo asmenių, savo filosofija ir savo darbu sudarė romantinę patriotinę atmosferą, kurioje subrendo net dvi kartos.

Patriotinė romantinė atmosfera buvo ir ankstiau, poeto Adomo Mickevičiaus laikais, bet ji buvo lenkiška ir su savim nusinešė daug lietuvių jaunuolių.

Basanavičius romantiškai bendradarbiauja beveik visoje to meto lietuviškų kilmės studentiją, ūkie-

NAUJU VEIKLOS GAIRIŲ IEŠKANT

Politinių studijų savaitgalis New Yorke

BRONIUS VAŠKAITIS

metų jie savotišku revoliuciniu būdu savo senuosius organizacijų vadus pakeitė į čia moksly baigusius. Jiem lengviau susikalbėti. Nežiūrint to, latviams ir estam rodant gerą valią, bendradarbiavimas įmanomas ir dabartinėse sąlygose.

Passaulio jaunimo s-gos simpoziumas

Įvadinėmis pastabomis pradėjus Gintei Damuštei, toliau simpoziumo moderatorius buvo Rimantas A. Stirbs. Svarstybose dalyvavo trys jaunimo tarpe aktyvūs jaunuoliai: Audrius Reimeikis, Dainora Juozapavičiūtė ir Gintaras Grūšas.

Reimeikis apžvelgė, ką iki šiol yra padarės jaunimas, kad būtų išvardytos OSI ir KGB bičiulystės. Jis aplankė 535 senatorių bei kongresmanų ištaigas ir asmeniškai arba per ten dirbančius tarmautojus įteikė advokato Žumbakio paruoštą knygą. Šiuo leidiniu aprūpino ir prezidentą, vyruius prokurorą bei kitus šio krašto svarbius valdžios pareigūnus. Drauge su latviu, estu, ukrainiečiu jaunimu sudarė koaliciją American Ethnicity for Civil Rights. Chicago ir kituose miestuose išvystė laikų rašymą asmenim, gausiems knygų, klausiant, ką jie jau yra padarę, kad OSI atsiribotų nuo KGB. Tuoj po politinių studijų jaunimas asmeniškai aplankys minėtus asmenis ir iterausis tuo pačiu reikalu. Philadelphiaj su Americans for Due Process suruošė plataus masto pasitarimą, kuriame dalyvavo įvairių etninėų grupių atstovai. Siekiama, kad OSI būtų uždrausta naudotis nepatikima Sov. S-gos patiekta dokumentacine medžiaga. Pasi-

džiaugė, kad jų darbus stambia suma jau parėmė JAV LB kraitoto valdyba.

Juozapavičiūtė palieptė Laisvės degalo neišimą iš Toronto į Los Angeles vykstančius olimpinius žaidimus. Bėgimas prasidės liepos 2 ir baigiasi rugpjūčio 5. Susidarys apie 3,000 mylių. Tikslas — atkreipti dėmesį, kad milijonai žmonių, gyvenančių sovietų vergijo, neturi teisės savo vardu dalyvauti olimpiuose žaidimuose. Bėgime dalyvaus lietuvių, latvių, estu, ukrainiečių ir kitų tautybų jaunimas. Jo sąnata sieks apie 50,000 dol. Minetų tautų jaunimas sės metais Toronto turės Laisvės olimpiados žaidimus. Pirmos tokios žaidynės buvo suroštos taip pat Toronto 1980.

Ilgą, išsamų pranešimą apie sovietų boikotavimą Los Angeles padarė ką tik studijas bėgės Gintaras Grūšas, PLJ S-gos pirmininkas. Los Angeles jaunimas drauge su Amerikos baltų laisvės lyga ir kitomis grupėmis buvo sudaręs detalų planą masinėm demonstracijom pries sovietus, norinčių pabėgti sportininkų globą, kol jie pateks į policijos rankas. Turėjó išsiruoše informacijos centrą, kuris, paaiškėjus, kad sovietai neatvyks, pasidaré gana populiarus. Iš jo žinias gaudavo laikraščių, televizijos, radijo darbuotojai. Apie sovietų išgąsdinimą rašė Washington Post, Los Angeles Times, Los Angeles Herald, Didžiosios Britanijos The Sun Time, Baltimore Sun, vienas didžiausių Japonijos laikraščių ir agentūros API, UPI ir Reuters. Tikslas — išgarsinti Pabaltijo kraštus.

Šią užduotį jaunimas vykdė ipareigotas penktos PLJ kongresos, kurio nutarime, kalbant apie įvykstančias Los Angeles žaidynes, tarp kitko sakoma: "V PLJ kongresas skatinėja PLJS ir kraštų LJS valdybas atkreipti ypatingą dėmesį į pabaltiečių sportininkus, atvykstančius iš Tarybų S-gos."

Sovietai į žaidynes turėjo sužugėti 35-kiai lėktuvais ir didžiuliui laivu. Grūšas stebėjosi, kodėl niekas nesisieloja, kai į žaidynes neįsileidžiamą Pietų Afriką. Apie tai užsiminus, aiškinama, kad tuo būtų pažeista olimpiinių žaidynių dvasia, nes P. Afrika laužo žmogaus teises. Kalbėtojas klausė: "Kaip mes galime priimti Sov. S-gą, kuri

(nukelta į 4 psl.)

AUŠRA NAUJOS GADYNĖS TEKA

AUŠROS 100 METŲ SUKAKČIAI PRISIMINTI

PAULIUS JURKUS

31.—

Basanavičius ilgai gyveno Bulgarijoje, ten turėjo net didelius, patogius namus, lyg rūmus. Turėjo ir pinigo, bet jis nepasinaudino antros tévynės. Jo tévynė buvo Lietuva. I Lietuvą jis ir grįž.

Grįžo kaip tik tuo metu, kai revoliucijos poveikyje pagyvėjo visuomeninis gyvenimas. Ir tam gyvenimui jis buvo labai reikalingas — savo mokslu, savo patirtimi, svarbiausia — savo lietuvišku nusiteikimu. Jo mintis buvo — tauta turi tarti žodį.

Tas žodis ir buvo ištartas Vilniaus didžiazajame seime, kurį jis organizavo ir kuriam pirminkavo.

Basanavičius veikė kaip politikas. Veikė per visą gyvenimą, nesigailėdamas nei laiko, nei sveikatos. Panaudojo savo itaką, pažintis. Ir visas veiklos tikslas buvo tas pats — Lietuva,

jos kultūrinimas, gynimas nuo svetimų itakų, jos laisvės siekiemas.

Kai buvo renkami atstovai į Rusijos imperijos dūmą (senata), jis išvystė kuo plačiausią veiklą, kad būtų išrinkti lietuvių, susipratę patriotai, o ne Lietuvos sullenkėjė bajorai. Ir visi Lietuvos išrinkti dūmos atstovai buvo tik lietuvių.

Lietuviškojo mokslo kūrėjas Suorganizavęs ir įkūręs Lietuvių Mokslo Draugiją, jis išjudino visą lietuviškajį moksą. Visą gyvenimą domėjosi Lietuvos istorija ir daug rašę istorinių straipsnių. Kur tik nukeliau, tuo skubėjo į archyvus, į klebonijų palepes ir išskojo senos istorinės medžiagos. Parašė istorinių straipsnių net apie atskiras bažnyčias, miestelius. Šis ieškojimo trūkas užkėrte

suolius, kad visu nuoširdumu ir entuziazmu įsijungtu į tautinį judėjimą — apšviestų Lietuvą.

Tikrai Basanavičius buvo romantikas, bet drauge jis jautė į dienos gyvenimą, jautė, kad reikia rūpintis ir dabartimi. Todėl jis uolai dejo prie ekonominių draugių, buvo vienas iš ekonominės draugijos "Viliojų" organizatorius, buvo ir "Cemento" draugijos organizatorius. O tie reikai buvo skiriami lietuvių ūkininkui sustiprėti.

Visoje šioje knygoje yra surašyti 302 pozicijos. Tie straipsniai yra įvairaus didumo. Cia surašyti išvairių knygų recenzijos. Cia sudėtos ir atskiros studijos, kurios turi keliaisdešimt, o kartais ir porą šimtų puslapių.

Daug tų studijų jis paskelbė "Lietuvių Tautoje", kurią jis patys redagavo. Iš tų platesnės studijų pažymėtina — Lietuvių kryžiai archeologijos šviesoje, Levas lietuvių pasakose, Apie trakų — frysų tautystę ir jų atskilimą Lietuvon, Gamta lietuvių dainose ir pasakose, Apie Lietuvos kultūrą proistorijos laikais, Levas lietuvių pasakose bei dainose ir frysų — trakų — kalbininkais. Jei teorija buvo, kad tie trakai-frysai nusikelė į Lietuvą ir iš jų kilo lietuvių tauta. Jam didelį įspūdį padarė tokis miestas Varana. Ten jis ir gyveno. Kodėl jis lietuviškai skambiai. Tai lietuviškas žodis. Cia gyventa lietuvių ir t.t. Suko galvą ir Du-

nojus. Kodėl dabar lietuviškose dainose minimas Dunojus — Siuntė mane motinėlė į Dunojų vandenėlio... Taip žmonės neprasi manys, neišlausk iš piršto. Prire Dunojaus turėjo gyventi lietuvių.

Šiom studijom jis skyrė nepaprastai daug laiko, išlandė visus didžiausius Europos archyvus, bibliotekas. Surinko tikrai visa

STASIO YLOS

"M.K. ČIURLIONIS"

Kūrėjas ir žmogus. — Štai ką randame naujoj knygoj apie didži menininką ir buvusių jomą asmenybę, nors jis mirė jaunas, vos 35 m. (prieš 73 metus).

Knygoje sudėtos M. K. Čiurlionio nuotraukos ir jo kūrinių reprodukcijos -kuklės; iš fotografijų ir portretų menininkas atrodo žymiai vyresniu, negu buvo. Milžiniškas dvasinis tūris, intensyvumas ir gyvenimo -kūrybos neįspėjama tragika atsižmėjo veide tamsiai šešteliui, nors žmogus buvo ir švelnus, paprastas, ir tarpais be galio giedės. Genijaus veidas — nuotraukose; ir kūrėjo genijaus profilis — visoje knygoje.

Deja, abu jau anapus gyvenimo ribos: ir aprašytasis, ir rašius. Tai paskutinė kun. Stasio Ylos knyga, paskutinis, vos užbaigtas, jo rankraštis, mīrciai netiketai jį užklupus. Be abeo, ilgą laiką jis tai studijai ruošesi, daug medžiagos surinko ir ilgai rašė. Nes ir uždavinys nebuvo lengvas: iš dešimtmiečių glūdumos atspėti tragedių ir per greit užgesus nepaprasto menininko, muziko ir dailininko gyvenimą. Likusių jo kūrybų išnagrinėti ir ivertinti taip pat nelengvas darbas, nes didžuma M.K. Čiurlionio paveikslų buvo knygos autoriu nepasiemamoj okupuoto Lietuvos.

Perskaicius knygą, pajunti, kad apie M. K. Čiurlionį daug daugiau sužinai ir, surbaciaus, pajunti troškimą dar labiau ši menininką pažinti; tai gal ir yra pagrindinė šios knygos vertė. M. K. Čiurlionis įskreivėja i mintis ir, tarytum, sukrečia, ina neraminti; lietuvis genijus paliečia kiekvienu mumyse lietuviškumu (giliausias prasme) aspektą.

Kaip šią knygą aptarti? Ivertinti? Tai būtų vien išorinis "apmatavimas"; o iš tikro į Čiurlionį reikia išsiausti, išsigilinti, reškia, ir šią knygą perskaityti.

Dailininkė St. Yla išsireikė, kad muzika — pirmoji Čiurlionio kalba, tapyba — pirmoji jo meilė, o lietuviška kultūra — jo rūpestis.

Pats M. K. Čiurlionis yra pasakės: "Norėčiau, kad mane suprastu". Daugelis yra apie jį kalbėję bei rašę; kun. St. Yla, atrodo, bus "prie jo priėjės" iš giliai žmoniškumo ir iš troškimo atspėti menininko sielą. Nors knygos autorius pats išvadavę apibendrinimą daug nedaro, bet lyg ir reziumuoja daugybės kitų pasiskymus ir spėliojimus apie genialia asmenybę ir apie sunkiai įspėjamus, bet visiems įspūdžio ir įtakos darančius, jo paliktus kūrinius.

NAUJŲ VEIKLOS GAIRIŲ IEŠKANT

(atkelta iš 3 psl.)

taip naikina visą žmonių teisių sąvoką ir nesilaiko jokių susitarimų, liečiančių žmonių teises? Dideli kraštai gali atvažiuoti, nors ir nusikaltę, o maži ne.

Gružui baigus kalbėti, pasigirdo triukšmingi plojimai. Ilgamečis bendruomenininkas dr. P. Vileišis pakilo ir paskaitininkui paspaudė ranką. Atsistoję vidurinės kartos taip pat daug nusipelnęs Bendruomenei asmuo ir, neaišku kodėl, šiurkščiai to-
no pradėjo kritikuoti jaunuolio kalbą. Užvirė karštos diskusijos. Auditorija suskilo. Prelegentas drėsiai, įtikinančiai atsakinėjo į klausimus. Vienas iš kalbėtojų berods, Juozas Ryge-

Aušros Vartų Marija, dail. Banguolės M. Raugaitės paveikslas

DAIL. BANGUOLĖS RAUGAITĖS PARODA PHILADELPHIOJE

Philadelphijoje Lietuvių Namų kultūros centre gegužės 5, 6 ir 13 dienomis įvyko dailininkės Banguolės Marijos Raugaitės paroda. Atidaryme kalbėjo dail. Romas Viesulas, apibūdindamas jos kūrybą ir labai gražiai įvertindamas. Buvo išstatyta 22 aliejinės tapybos kūrinių ir 30 iavirios technikos nedidelio formato darbų, pavadinčiu "Rojaus vizijos". Per tris dienas paroda aplankė nemaža žmonių. Kai kurie iš jų įsigijo ir jos darbų.

Dailininkė Philadelphijai labai gerai pažystama. Čia ji užaugo ir išejo mokslius. Jos tėveliai irgi gerai žinomi lietuviškoje visuomenėje. Ji yra dukra Marijos ir Balio Raugų, kurie gyvena prie Philadelphijos, Delran, N.J.

Cimė ji 1948 vasario 26 Tettange, Vokietijoje. Kaip minėta, užaugo Philadelphijoje. Jausdama patraukimą menui, ji 1967 įstojo į Philadelphijos meno kolegiją. Ten po ketverių metų gavo bakalauro laipsnį. Meną dar studijavo Tylor meno mokykloje (1971) ir Pennsylvanijos Meno akademijoje (1975 - 1979).

Pirmajį savo darbų parodą surengė 1976 London galerijoje Philadelphijoje. Beveik kas metai ji surengė parodas ir kitose

BALTIŲ STUDIJŲ KONFERENCIJA

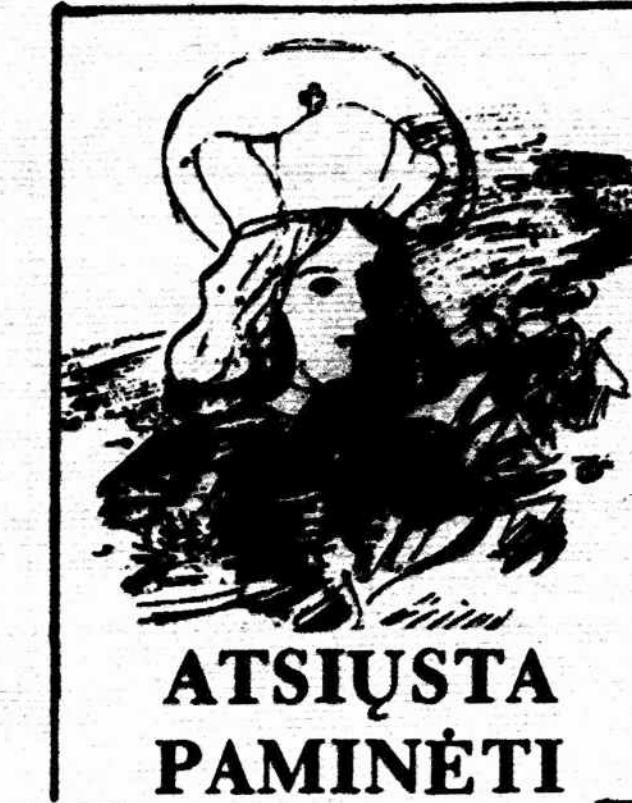
Dr. Aldona Šlepetytė-Janačienė ir dr. Giedrė Jonynaitė-Trancone iš New Yorko dalyvavo IX-toje Baltų studijų konferencijoje, kuri buvo birželio 14 - 16 dienomis Montrealio universitete Kanadoje.

Dr. A. Janačienė vadovavo poeto O. V. Milašiaus veikalų nagrinėjimo sesijai prancūzų ir anglų kalbomis, o dr. G. Trancone skaitė paskaitą — "Dainos stilistinė studija". M. Guiney nagrinėjo O.V. Milašių ir simbolistus, P. Garnier iš Parizo kalbėjo tema "Dainos, lietuviškos pasakos ir Lietuva O.V. Milašiaus kūryboje", R. Vernier kalbėjo "O.V. Milašių ir jo tikrasis balsas".

Kasdien vyko po 8 sesijas su 3 ar 4 paskaitom istorijos, socialinių mokslų, literatūros, lingvistikos, tautosakos, muzikologijos ir kitaikų klausimais.

I šią konferenciją buvo suvalžiavę apie 200 lietuvių, latvių ir estų mokslininkų iš įvairių pasaulio krašty. Dalyvavo ir kitataučiai profesoriai iš Prancūzijos, Anglijos, Vokietijos, Švedijos, Izraelio ir kitų valstybių, kurie domisi baltų klausimais.

Konferencija baigėsi poezijos popiete ir banketu. Poetės popietė iš lietuvių poetų dalyvavo Tomas Venslova ir Henrikas Nagys.

ATSIŪSTA PAMINĘTI

Simas Sužiedėlis — ŠVENTAS KAZIMIERAS. 1458-1484. Penkių šimtų metų mirties sukaktį minint. Išleido Šv. Kazimiero skakcių komitetas. 1983. Viršelis ir iliustracijos dail. Nijolės Palubinskienės. Leidinį finansavo kun. Simonas Morkūnas, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas Sioux City, Iowa. Spaude Pranciškonų spaustuvė Brooklyn, N.Y. 64 didelio formato puslapių.

Autorius, žinomas mūsų istorikas, redaktorius ir visuomenininkas, pateikia šią knygą skaitojojams nepretenzingais žodžiais: "Sie keli Šv. Kazimiero gyvenimo brouožai, skirti priminti Lietuvos Šventojo Globėjo 500 metų sukaktiai, neapima nei viso jo gyvenimo, nei išgyvento jo laikotarpi. Tai tiktais gairės kazimierinėms temoms".

Iš tikrųjų tai knyga, kurios mums kazimieriniais metais tikrai reikė. Populiari parašyta, lengvai skaitoma. Jos turinį su-

ra klasinio portreto šalininkė. Ji giliav ižvelgia tapomajį žmogų, pagauна jo charakteringus brouožus ir juos labai ekspreziviai išreiškia savo drobėse. Portretai pasižymi stipria tapyba ir spalva.

Parodoje išstatytus mažo formato paveikslus, zirkasių tapybą, jis pavadinė eksperimentinė kūryba. Tai jos būdas galvoti spalvomis. Atrodo, kad jaunai dailininkai yra reikalingi tokie eksperimentuojantimai.

Daž. Romas Viesulas dar pasidžiaugę, kad jaunaji dailininkė Banguolė Marija Raugaitė nevengia ir lietuviškų salių, lietuviško kultūros centro, gerai žinodama, kad čia negalelis parodoti savo visos kūrybos.

New Yorko Lietuvių dailininkė Sajungos pirmiinkas Petras Vaškys negaleliai parodoje dalyvauja. Jis pasveikino raštą.

Dar žodžiu sveikino Philadelphijos LB apylinkės pirmininkė Teresė Gečienė. Įvadines pastabas padarė Genovaitė Maciulienė. Parodos rengėjai buvo Lietuvių Namų kultūros centras.

Visi parpdos lankytųjai linki dailininkai Banguolei toli nu-banguti meno pasaulyje. Kuo geriausios sėkmės!

A.D.

BALTIC DELIGHT TOURS — 1984

TRUMPESNĖS KELIONĖS — 5 NAKTYS VILNIUJ, 2 NAKTYS TALINE, 2 NAKTYS HELSINKY. IŠ VISO 10 NAKČIŲ IR 11 DIENŲ

KELIONĖS NR.	IŠVYKSTA	GRIŽTA	KAINA IŠ NEW YORKO ARBA MONTREALIO
401	Gegužės 30	Birželio 9	\$ 1394
402	Birželio 13	Birželio 23	\$ 1566
403	Birželio 27	Liepos 7	\$ 1566
404	Rugpjūčio 8	Rugpjūčio 18	\$ 1566
405	Gruodžio 26	Sausio 5	\$ 1175

ILGESNĖS KELIONĖS — 5 NAKTYS VILNIUJ, 3 NAKTYS RYGOJ, 2 NAKTYS TALINE, 3 NAKTYS HELSINKY. IŠ VISO 11 NAKČIŲ IR 15 DIENŲ

410	Gegužės 30	Birželio 13	\$ 1538
411	Birželio 13	Birželio 27	\$ 1710
412	Birželio 27	Liepos 11	\$ 1710
413	Rugpjūčio 8	Rugpjūčio 22	\$ 1710

I kainą įskaitoma keliavimo lėktuvu, trys valgai Pabaltijo kraštuose, keliavimo MS George OTS laivu iš Helsinkio į Taliną ir atgal, sutikimo vakarienė Helsinkys ir puasyčios, įskaitant Kauną ir Trakus. Kelėjimai naikos Helsinkys Tomi, Taline Viru, Rygoj Latvija ir Vilniu Lietuva viešbučiuose. Išvykimas iš JAV vakarinio pakraščio pagal asmeniškų susitarimą.

Dėl informacijų kreiptis | Stephanie Horton. Tel. 212 683-9500

UNION TOURS, INC. 6 East 36 Street, New York, N.Y. 10016

daro aštuoniolika trumpų rašinių: Seneliai ir tėvai, Broliai ir seserys, Brendimo metai, Vengrijos sosto rakštis, Vavelio pilies karaliūnas, Karaliaus palydovas, Lenkijos valdytojas, ir t.t.

Knyga baigiamas prasminges žodžiais: "Už penketo amžių skraitės, kuri nuo mūsų pri-dengia Šv. Kazimiero laikus, jo neišskiria iš kitų asmenų nei karališkas drabužis, kuri jis vil-kėjo, nei valdovo žygis, suri-gės su sostu, kuri jis kartais tik prisiversdamas atlikdavo. Visi karališkieji puošmens, laikui bėgant, sudula, ir daug didžių darbų, dargi surašytų į žmonių knygas, nedaug kas bermimi. Vi-sada gi lieka patvari ir nenys-tanti nuskaidrinta žmogiškoji asmenybė — laiko nesugražiamas yra jos šventumas".

Mykolas Krupavičius — VI-SUOMENINIAI KLAUSIMAI. Straipsnių rinkinys iš jo paliki-mo. Išleido Popiežiaus Leono XIII Fondas. 1983. Tekstą rinko Aleksandras Pakalniškis, Jn. Spaude Pranciškonų spaustuvė Chicagoje. Ketas virseliai. Su autoriaus atvaizdu. 488 psl. Kaina 18 dol. Gaunama ir Darbininko administracijoje.

Autorius vaidmenį lietuvių tautai bei straipsnių turinį trumpu, kondensuotu žodžiu apibūdina Vyt. Bagdanavičius. Cituojame ištrauką iš jo "Ivado į Krupavičiaus paliki-mą":

"Laikui bėgant, kils platesnis ir gilesnis pobūdžio klausimai apie Lietuvos neprisklausomybę, atkurtą šio šimtmečio pirmoje pusėje. Tiems klausimams atsakyti pagrindinė medžiaga yra vadovaujančių tais laikais politinių grupių asmenų nusistatymas visuomeniniais ir valstybi-niais klausimais. Reikšmingiausiai grupė tada buvo Lietuvos Krikščionys demokratai. Dėl to žinojimas šios grupės asmenų pažiūrą į visuomeninius klausimus bus labai pageidaujamas studijų šaltinis. Šioje grupėje, saliai kitų labai reikšmingų asmenų, ryškiai išskiria kūn. Mykolas Krupavičius. Jis Lietuvos visuomeniniam gyvenimui yra suteikęs labai didelės dinami-ko, persunktos savaiminga ideologija. Tai suprasdama iniciatorių grupė rūpinosi Krupavičiaus studijinio palikimo su-tvarkymu, išleidžiant jo straipsnius."

Knygoje yra šie skyriai: 1. Lietuvių tauta, 2. Krikščioniškoji demokratija, 3. Katalikų veiki-mas, 4. Darbininkas ir darbas, 5. Rerum novarum studijos, 6. Komunizmo problemos, 7. Auklėjimo problemos.

Didelis nuopelnas, šią knygą išleidžiant, teko a.a. dr. Balui Palokui. Apie tai rašo Bernadas Žukauskas, kartu pateikdamas ir trumpą jo biografiją.

ĮSPŪDINGAI PAMINĖTI BIRŽELIO ĮVYKIAI

Birželio trėmimų minėjimą rengė LB New Yorko apygardos valdyba. Minėjimas įvyko birželio 17, sekmadienį. Minėjimas buvo dviejų dalių — buvo pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje ir minėjimas — akademija Kultūros Židinys.

Pamaldos Apreiškime

Apreiškimo parapijos bažnyčioje pamaldos buvo 11 val. Mišias aukojo ir graži, progai prietaikta pamokslą pasakė kun. Vytautas Piktura. Presbiterijuje su vėliavomis buvo šauliai, ateitininkai, ramovėnai. Pakiliai gedėjo parapijos choras, vadovaujamas muziko Viktoro Ralio.

Minėjimas ir koncertas K. Židiny

Po pamaldų daug kas skubėjo į Kultūros Židinį, nes ten buvo galima papietauti. Pietus paruošė Eugenija Kezienė su savo talkininkėmis.

Pats minėjimas prasidėjo 2 v. popiet. Jį atidarė LB New Yorko apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis. Įėjtos vėliavos — Amerikos, Lietuvos, šalių, ramovėnų. Sugiedotas Lietuvos himnas. Invokaciją sukalbėjo Tėv. Leonidas Andriekus, OFM, Brooklyno vienuolyno viršininkas.

Tada sceneje i stovus buvo pastatyti Amerikos ir Lietuvos vėliavos, o kitos išeštėtos.

Gen. konsulo A. Simučio paskaita

Rengėjai ši kartą su paskaita pasivietė Lietuvos gen. konsulą Anicetą Simutį.

Jis kalbėjo, kad birželio įvykiai buvo prieš 44, 43 metus. Lietuvos nelaimės prasidėjo su okupacija. Tada pradėtas lietuvių tautos, naikinimas tėsiams ir dabar. Lietuvą okupavo 1940 birželio mén., trėmimai buvo 1941 birželio mén. Okupavus Lietuvą, jau liepos 11-12 buvo pirmieji areštai. Suimtieji buvo žiauriai tardomi, nuteisiami už akių katorgos darbam Sibire. Išvežtieji buvo pasmerkti mirčiai. Daug ir mirė, nepakaldami blogų darbo sąlygų. Iš jų nedaug išlisko gyvų ir nedaug grįžo į Lietuvą. Bolševikų buvo suplanuota iš Lietuvos išvežti 700,000. Pirmuoju vežimiu išvežta 34,000, antros okupacijos metu vežimai buvo lėtesni, bet vistiek išvežė per 350,000 žmonių. Buvo išvežti 5 neprisklausomybės akto signatarai, 5 buvę ministeriai pirminkai, 30 buvusių ministrų.

Tauta buvo pradėta naikinti pirmiausia nuo jos vadų, nuo jos pajėgiausio elemento.

Toliau prelegentas kalbėjo apie janičarus. Turkai, užkaravę kraštus, iš ten paimdavo vokus ir juos užaugindavo ir išaukledavo specialiose stovyklose ir padarydavo fanatiškiausius

islamo šalininkus ir juos pašišdavo į jų gimtuosius kraštus ten žmonių tramdyti ir prispausti.

Taip padarė ir bolševikai. Prasidėjus karui, vaikų buvo išvežta iš Darbėnų ir iš Druskininkų stovyklos. Vaikai gyveno specialiose stovyklose, buvo labai gerai maitinami, prižiūrimi ir buvo auklėjami fanatiškais komunistais, neišgirdo nė lietuviško žodžio. Tokie išauklioti kovotojai buvo pasiūsti į Lietuvą savo tautą naikinti. Jie išstikimiausiai tarnauja okupantui, nes nėra kito gyvenimo matė ir net girdėjė, kad gali būti kitaip. Tokiam vienam auklėtinui, Juliuvi Stirtai, pasisekė pabėgti iš stovyklos ir atvykti į Lietuvą. Iš ten jam pasisekė pasiekti Vakanus. Jis ir papaskojo visa apie ši auklėjimą. Sovietai taip padarė, kad savi naikintų savo tautą. Ir Lenkijos gen. Jeruzelskis yra užauginčios Rusijoje ir ten įdomkriuotas išstikmai tarnauti komunitui.

Kai antrą kartą grįžo sovietai, Lietuvos sutiko antagonistą. Tada Maskva atsiuntė Suslovą, kuris, apsigyvenęs Panevėžyje, trejus metus siautė visą kraštą. Savo žiaurumu jis pralenkė ir Muravoją.

Per tuos 44 metus Vakanų pavalis santykiai su Sovjetu Sajunga, palaike įvairius ryšius. Vakanai kartais nemato ir nesupranta, kas yra sovietai, o jie visokisiai būdais nori visus apgaudinti, visus paversti. To ir Hitleris norėjo, ir gavo galą. Ateis diena, kada ir sovietinė pabaisa turės pasibaigti. Ramiu būdu tai nevyks. Mūsų tautai svarbiausias uždavinys — išlikti. Ir mes turime teisę į laisvę, kaip ir kitos tautos. Turime dirbtį ir viltis!

— šiai žodžiai baigė paskaitą gen. konsulą Anicetą Simutį.

Koncertinė ir literatūrinė dalis

Po pertraukos buvo minėjimo literatūrinė ir koncertinė dalis. Jai vadovauti A. Vakselis paskiūtė Ireną Veblaitienę.

Pirmu išėjimu Irena Veblaitienė labai išspūdingai paskaitė Putino gana ilgą eileraštį Liaudies daina, kur apdainuoti visi tėvynės vargi, kur poetas Šukla budėti auštaicius, žemaičius, Dzūkiją ir visą Lietuvą.

I sceną grįžo solistė Daiva Mongirdaitė. Ji padainavo — Lietuva — Salomėjos Čerienės-Mulks, Dobilelis — A. Vanagaitė, dvi arjas iš Gražinos ooperos, muzika J. Karnavičiaus. Tos arjos buvo: O naktuže rami, Už kalnų aukštų, už marių karaliai miūd geria.

Puolė labai šiltai sutiko solistę ir ilgai plojo. Bisui padainavo — Dainos, muzika ir gėlės — Onos Metrikienės.

Tuo ir buvo baigtas koncertas. Visus labai ir labai pradžiugino solistė. Ji bene pirmą kartą dainavo Kultūros Židinį. Taip rūpestingai parinktas repertuaras su romantine, elegine nuotaika, jauniai ir pakiliai

atliktais. Solistės puikus balsas, graži laikysena scenoje visus žaўejo. Tegu dirba ir toliau dainuoja! Puikiai savo darbą atliko ir pianistas William Smiddy!

Tada Irena Veblaitienė į sceną pakvietė pirminką A. Vakselį. Jis padėkojo visiems, kurie prisidėjo prie šio renginio. Renginys tikrai buvo išpūdingas, paklus, nevarginantis, nes su pertrauka užtruko tik porą valandų.

Padėjo vainiką prie kryžiaus

Šiai progai papuoštoje scenoje (papuošė P. Jurkus) buvo ir gėlių vainikas, kuri dovanoto M. Šalinskienė. Po koncerto P. Aušulienė, pasipuošus tautiniams drabužiams, ir p. Antanaitis M. Šalinskienės brolis, vainiką nunešė ir padėjo prie laisvės paminklo. Ten susirinko visi minėjimo dalyviai. Bendrai sugiedėjo Marija Marija.

Minėjimas buvo gražus ir tvarkingas, nenuobodus, tik gaila, kad žmonių buvo mažokai — apie 150. Žmonės dar svečiavosi apatinėje salėje, o rengėjai visiem programos dalyviam posėdžių kambaryste surengė vaisės. (p.j.)

Nuosavi KASOS namai 2615 W. 71 Street, Marquette Park, Chicagoje. Nuot. J. Tamulaičio

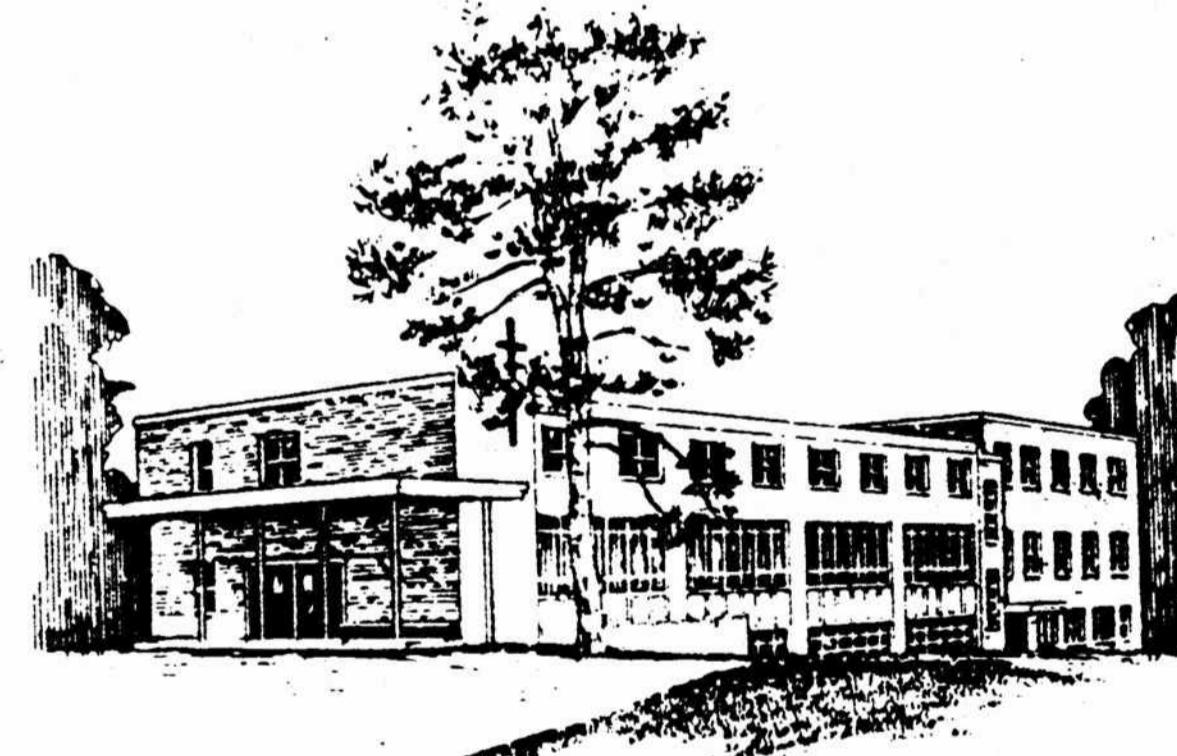
KASOS SKYRIUS CHICAGOJE

Sparčiai auganti Lietuviai Kredito Unija KASA pradėjo gyvuoti New Yorke 1980 metais. Prezidentui Vytautui Vebeliūnui ir jo stabui sumanai vadovaujant, Kasos per ketverius metus pasiekė 20 milijonų dolerių sauntaupė kapitalą. Šiuo metu kapitalas jau viršija 27 milijonus. Pernai įsteigus skyrius St. Petersburge ir Chicagoje, Kasos veikla dar labiau pagyvėjo. Ypač didelis augimo potencialas pramatomas vadinamasis lietuvių išmatiūvų sostinė — Chicagoje.

Tenai kreditu kooperatyvas pradėjo veikti 1981 metais Marquette Parko "lietuvių alėjoje". Tam pačiam name antram aukštę įėjimą į Petro Petručio vadovaujamą Margučio radijo studiją. Tuo būdu Kasos namas tapo nauju Chicagos lietuvių centro įstaigai.

Kasos namas yra 71 gatvėje, visiem labai gerai žinomoje Marquette Parko "lietuvių alėjoje". Tam pačiam name antram aukštę įėjimą į Petro Petručio vadovaujamą Margučio radijo studiją. Tuo būdu Kasos namas tapo nauju Chicagos lietuvių centro įstaigai.

Kasos skyriui tenai vadovauja Aušra Cibaitė, ir įstaigoj dirba Vanda Alekniene ir Jurgis Matusevičius. Cicero poskyryje įstaiga veda Birutę Skorubskienė.

Lietuviai pranciškonai kviečia jus praleisti atostogas Kennebunkport, Maine vasarvietėje.

SEZONAS PRASIDEDA BIRŽELIO 30 IR BAIGIASI RUGSEJO 3

Vasarvietė yra labai gražioje kurortinėje vietoje — prie pat Atlanto vandenyno. Yra jūros vandens baseinas, teniso aikštė, vésinami kambariai, gražus parkas, rengiami kultūriniai vakaras. Buto ir maisto kainos žemesnės negu kitur.

Informacijai adresas:

Franciscan Guest House
Kennebunkport, Maine 04046
Tel. (207) 987-2011

KENNEBUNKPORTO PRANCIŠKONŲ METINIS

PIKNIKAS

Liepos 8 diena, 1984

11:45 Iškilmingos Tėv. Roberto, O.F.M. primicijų mišios
Giedra Brocktono šv. Kazimiero parapijos choras.

12:45 Plečius

4:30 Meninė programa:
Tautinių šokių. Vadovauja Ona Ivaškienė ir Gediminas Ivaška iš Bostono.
Brocktono choro koncertas.

Pranciškonai visus kviečia atvykti ir malonioje nuotakoje praleisti dieną.

ΙŠ VISUR

— Baltieji Rumai pranešė dr. Antanui Butkui, JAV LB Krašto valdybos ir Septintosios Tautinių Šokių Šventės rengimo komiteto pirmininkui, kad šokių šventėje kaip garbės svečias dalyvaus ir Baltijų Rūmų atstovas — prezidento žmona Nancy Reagan arba kuris kabineto narės.

— Lietuvių Raštojų Draugijos valdyba praneša, kad spalio 28 Jaunimo Centre Chicagoje rengiamas literatūros vakaras, kurio metu bus įteiktos premijos visiem laimėtojams. Vakaro programa dar nenustatyta. Raštojų Draugijai pirmininkauja Anatolijus Kairys.

— Elzei Jankutėi, Mažosios Lietuvos patriarcho Martyno Jankaus dukrai, liepos 16 sueina 90 metų amžiaus. Ji yra gimusi 1894 liepos 16 Bitėnuose. Pagerbėtuvės rengiamos Toronto Prisikėlimo parapijos salėje liepos 16.

— Susivienijimas Lietuvių Argentinoje, pasivadintęs Dr. Vinco Kudirkos vardu, liepos 15 švenčia savo veiklos 70 metų sukaktį. Iškilmėse pramatomą automobilių karavaną, Kultūros Komisijos atitinkamai paskaita, mišios lietuvių parapijų už mirusius narius, uždarymą balius su vakariene. Minėjimui rengti sudaryta komitetas: pirm. R. Stalioraitis, sek. A. Mikulionytė, nariai L. Stankevičius, A. Stalioraitis, H. Levanavičius, H. Spreafico.

— Vasario 16 gimnazijoje, Vokietijoje, kilęs gaisras senajame pastate dalinai sunaikino bokštą ir trečią aukštą. Šiame pastate buvo berniukų bendrabutis. Niekas nenukentėjo ir berniukai apgyvendinti kitame pastate.

— Draugo dienraščio 75-erių metų jubiliejaus banketas įvyks rugsėjo 30 Chicagoje, Martinique salėje.

— Pasaulio Lietuvių Kunigų Vienybės seimas vyks rugpjūčio 29 - 30 Toronto, Royal York viešbutyje.

— Dr. J. Kavaliūnaitė skaitys paskaitą temą "Milasius poezijos pasaulio bruozai" šios vasaros Mokytojų ir jaunimo studijų savaitėje Dainavoje. Studijų savaitė vyks liepos 29 - rugpjūčio 5.

— Juozas Plačas skaitys vasaros Mokytojų ir jaunimo studijų savaitėje paskaitą temą "Mokinii aktyvumas lituanistinėse pamokose". Studijų savaitė bus Dainavoje liepos 29 - rugpjūčio 5.

— Lietuvos vyčiu 71-as metinis seimas vyks rugpjūčio 23-26 Chicagoje, The Conrad Hilton viešbutyje.

— Hartford, Conn., LB metinis balius vyks rugsėjo 22 ukrainiečių salėje su jidomia importuota programa.

— Solisijus D. Stankaitytės ir S. Žiemelytės duetu plokštelei numatyti kitataucių kompozitorų daugia vertimus į lietuvių kalbą atliko poetas St. Santvaras. Be to jis sukūrė eileraštį, kurio meliodiją duetu sukurs muz. St. Gailevičius.

— Nauji Darbininko skaitytojai: M. Šulskienė, Santa Monica, Calif., S. Straukas, Chicago, Ill., R. Schiller, Frankfurt, Vokietija. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininko prenumerata naujiem skaitytojai pirmiems metams tik 12 dol. Atnaujinant — visiems 15 dol. metams.

LIEPOS 22 D., SEKADIENI,
N. PR. MARIJOS SESERU
VIENUOLYNO SODYBOJE
PUTNAM, CONN.,

**METINIS
PIKNIKAS—
LIETUVIŲ DIENA**

**11 val. mišios, pamokslas,
procesija**

12 val. pietūs, pramogos

**3 val. popiet — Neringos
mergaičių stovyklos programa**

**Atvykite pabendrauti, pasidžiaugti
Pasikvieskite ir savo draugus**

DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Nauji pasikeitimai ir pertvarkymai siuntiniams i Lietuvą siūti: nuo rugpjūčio 1 siuntėjai jau negaliose sumokėti mūtų. Sena tvarka, sumokant mūtę čia, siuntinių užsakymus priimame iki 1984 liepos 16. Visi seniai skelbioti mūsų siuntiniai galioja.

SIUNTINYS NO. 2 — 1984

3 m. šilkinio aksomo suknėlei; 3 m. labai geros vilnonės medžiagos ellutei; 2 sv. vilnonių siūlių; 3 vilnonės gėlėtos skareliės, 1 didele vilnonė plona gėlėta vakarinė skara; nepermatoma nėlinio medžiaga suknėlei; 1 pora "Wrangler" rumbuoto aksomo jeans; 1 pora denim jeans.

Šio siuntinio kaina su mūtu ir persiuntimu \$450.00. Iš šio siuntinėj dar galima dadėti 7 svarus įvairių prekių.

Žemau siūlome keletą naudingesnių dalykų (kaina su mūtu):

Dirbtinė minko kailis paltui, Delux, sveria 6 sv.\$100.00

Jeans, rumbuoto aksomo "Wrangler" arba "Levi"42.00

Vyrškių arba moteriškas megztinis50.00

Vilnonė arba šilkinė skareliė12.00

Telescopic lietsargis12.00

Vyrškių arba moteriški pusbačiai48.00

Pukų suknėlei medžiaga40.00

Šilkinio aksomo medžiaga suknėlei, 3 m.60.00

Aksomo medžiaga kostiumui,

dvigubo pločio, 3 m.76.00

Angliška vilnonė medžiaga ellutei, 3 m.70.00

Angliška vilnonė medžiaga ellutei, 3 m.80.00

Angliška vilnonė medžiaga ellutei, 3 m.100.00

Šiuos maisto produktus galima siūlyti su rūbais: 1 sv.

arbatos — 8.00, 1 sv. nescafes — 12.00, 2 sv. pupelių

kavos — 14.00, 1 sv. šokolado — 7.00, 40 cigarečių — 5.00.

Sudarant siuntinį savo nuožilrū, reikia pridėti \$60.00

persiuntimui.

Siučiamie pramogines ir kitokios muzikos plokštėles

BALTIC STORES & CO.

Z. JURAS

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BR1 4HB, ENGLAND

TEL. 01 460-2592

LITHUANIA 700 YEARS

(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoračio. Išvadas R. Sealey. Šešta laila, puosnial išleista. Puiki dovana kitataiciam, ir lietuviams, naudojantiem tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 16 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiusti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį išskirti, užpildyti ir pasiūsti adresu:

DARBININKAS, 341 HIGHLAND BLVD., BROOKLYN, N.Y. 11207

Prašau prateisti prenumeratą 1984 metam

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 12 dol. Visiem kitiem prenumerata — 15 dol. metam.

Slučiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

NAUJAUSIOS KNYGOS

J. Puzino, Rinktiniai raštai. I ir II tomas. Irišti į ketus virselius. Už abu tomos 35 dol.

B. Kviklio, Kauno arkivyskupija. Gausiai iliustruota, irišta. 23 dol.

E. Juciutė, Igarkos Naujamiesčio Lietuvių tremtinių gyvenimas Sibire. Irišta. 10 dol.

M. Blynas, Lietuvių senovės paminklai. Iliustruota. 10 dol.

M. Krupavičius. Visuomeniniai klausimai. Irišta. 18 dol.

Vytė Nemunėlis. Mažųjų dienos. Poezija vaikams. 8 dol.

J. Matulaičio kelias į Vilniaus vyskupo sostą. 4 dol.

B. Ramanauskas, OFM, Asavo dalį atlikau... Religiniai straipsnių rinkinys, 12 dol.

A. Gailiūsis, Visaip atsitinka. Noveles, 6 dol.

V. Kavaliūnas, Dalia. Romanas, kietais viršeliais, 7 dol.

Sese, budėk. Lietuvių skaučių siserijos. Irišta. 20 dol.

A. Budreckis, DLK Algirdas. Istorinis veikalas, irištas. 16 dol.

A. Rukša, Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės. III tomas, irištas. 19 dol.

M. Karaša, Gyvenimo sūkuriuose. Irišta. 12 dol.

E. Juciutė, Pėdos mirties zojoje. Pergyvenimai Sibire. 10 dol.

S. Yla, M. K. Čiurlionis kūrėjas ir žmogus. Irišta. 15 dol.

G. Tautvytis, Gyvenimas okupuotoje Lietuvoje. 10.00 dol.

S. Ylos, Ateitininkų vadovas. II laida. 8 dol.

II Pasaulio Lietuvių Dienos. 5 dol.

R. Raila, Kitokios Lietuvių ilgesys. 5 dol.

R. Raid, Wenn die Sowjets kommen. Vokiečių kalba apie sovietų žiaurumus okupacijos metu Pabaltijo kraštuose. 12 dol.

Laisvės besiekiant. Lietuvos Laisvės Kovotojų Sajungos įnaišas į antinacių rezistenciją. Minkštasis viršeliais 12 dol.

Dr. Wilhelm Storost-Vydūnas, Sieben Hundred Jahre Deutsch-Litauischer Beziehungen. Irišta. 14 dol.

Prof. Z. Ivinskis, Šv. Kazimieras. 4 dol.

Prof. J. Brazaitis, Raštai, I, II, III ir IV tomų. Irišti. Po 15 dol.

A. Musteikis, Dangaus ir žemės ūkyns. Romanas. 10 dol.

R. K. Vidžiūnienė, Vieno vaiko melancholija. Novelės 7 dol.

A. Grauslys, Jieškau tavo veido. Religiniai straipsnių rinkinys. Antra laida. 10 dol.

K. Ostrauskas, Gundymai. Kietais viršeliais. 8 dol.

Vysk. V. Brizgys, II Vatinano mintys ir lietuvių susirinkime. Kietais viršeliais. 6 dol.

A. Šapoka, Lietuvos istorija. Irišta. 17 dol.

S. Raštikis, Lietuvos likimokelias. 18 dol.

A. Tyrulolis, Vainikas, Kryžius, Lelija. Šv. Kazimiero grožinės literatūros antologija. 9 dol.

Prof. J. Eretas tarnyboje Lietuvai. Straipsnių rinkinys. 4 dol.

P. Gudelis, Joniškėlio partizanų atsiminimai. II dalis. 6 dol.

Vysk. V. Brizgys, Žmogus realiame gyvenime. 5 dol.

A. Landsbergis, Muzika įžen-giant į neregėtus miestus. 6 dol.

P. Gaučio vertimas. Pirmasis stebuklas. Azorin. 5 dol.

K. Pažeraitė, Svetimi vėjai. 6 dol.

Šios ir kitos lietuviškos naujos knygos, lietuviškos muzikos plokštėlės ir įvairių suvenyrų gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LITHUANIAN COOKERY

(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomė Iz. Sinkevičiūtė parašyta lietuviškų valgyk receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas — Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIMAIS

Adv. dr. M. Švelkauskienė sutiko šiam laikrodžio duoti pažiūlinimus ir patarimus teisinei klausimai Darbininko skaitojam. Klausimai sūtinti Jos adreso: Dr. M. L. Švelkauskas — Attorney-at-Law, Boston Five Bank Bldg., 1995 Centre St., Boston, MA 02132

PRARASTAS PALIKIMAS**KLAUSIMAS**

Mūsų tévai atvyko į Ameriką po pirmojo pasaulinio karo. Nors mes, vaikai, visi esame giminė čia, kalbame lietuviškai ir kol tévas buvo gyvas, jis gaudavo lietuviškų laikraščių ir mes juos skaitydavome. Mūsų motina mirė prieš maždaug 22 metus ir tévas, išbuves nuošliau apie 15 metų, apsivedė už save daug jaunesnę lenkę, kuri turėjo du vaikus iš savo pirmojo vyro.

Iš pat pradžių ji mūsų nemėgo, na, ir mes nos nelabai mėgome. Šių metų vasario mėnesį mūsų tévelis mirė. Paliko testamentą, kurį buvo sudaręs prieš maždaug 18 metų. Visas jo turtas, kurio, pasirodo, buvo nemažai — buvo paliktas mum, vaikam. Testamentas buvo paliktas pas mano broli, vyriausią iš mūsų vaikų.

Tévu mirus, nunešėme testamentą pas savo advokatą, kuris

žadėjo visus reikalus sutvarkyti.

Mūsų yra trys, brolis ir mes dvi seserys. Advokatas liepė sužinoti koks yra į kur randasi tévo turtas. Taip pat mum pasakė, kad "naujoji" žmona pagal įstatymą gaus daži tévo turto. Pradėjome ieškoti tévo banko sąskaitų, nes jis turėjo įvairiuose bankuose sankaupą. Žinome kuriuose bankuose jis savo pinigus laikė.

Per didelius sunkumus mūsų gera pažystama, vieno banko tartautoja, pasakė, kad ant knygutės visu buvo prirašyta mūsų pamotė ir kad ji pinigus jau yra išsiėmusi. Nubėgome į kitus bankus ir visus — tas pats. Tuoj nuėjome pas savo advokatą ir jam papasakojo, ką ta lenkė mum padarė. Sako, nieko nepadarysi; jei buvo bendros sąskaitos, joint accounts, ji turėjo pilnai teisę visus pinigus iškraustyti.

Zinome, kad tévas nenorėjo mūsų, vaikų, palikti be cento. Juk todėl ir buvo surašės testamentą. Kas mum dabar daryti? Advokatas sako, kad, jei bylinėtumės, iš to niekas neišeitų. Taigi nustojome ne tik savo tévo, bet ir viso jo ir mūsų motinos taip sunkiai uždirbtų ir sankaupyti pinigų. Beje, tévas turėjo ir namus, kuriuose gyveno, bet ir ant tų priraše lenkés vardą. Tai dabar viskas teks ne mum, bet jos vaikam. Kur teisybė?

SKAITOYTAI

Manau, kad Tamstų advokatas gerai Tamstas pažinformavo. Jei nutartumėt kreiptis teisman, reikėtų irodyti, kad tévas buvo nekompetentingas (incompetent) tuo metu, kai perėdė pinigus abiejų vardu; arba, kad jo žmona "pavartojo" neleistinus metodus ir būdus (undue influence), kad privertus Tamstų té-

vą pervaesti banko sąskaitas iš savo vieno vardo į abiejų vardu esančią sąskaitą; arba, kad Tamstų tévas "uzdėjo" jos varą ant banko sąskaitų savo patogumui (for his convenience), kad, pav. jam sergent, ji galėtų išimti reikiamus pinigus iš banko jo labui, jo reikalam.

Tokie argumentai yra labai sunkiai įrodomi. Paprastai yra prileidžiamos, kad, jei vyras žmona, pervaeda vien savo vardu esančią banko sąskaitą į abiejų vardu, jis arba jis nori "

New Yorko ramovėnai gegužės 26 surengė kapų lankymą. Pranciškonų vienuolyno koplyčioje buvo mišios. Pries eidiams į kapines, visi nusifotografavo prie Laisvės paminklo priešais vienuolyną. Nuotr. L. Tamošaičio

MIRĖ ANTANAS SLUCKAS

Rašytojos Aušros M. Jurašienės tėvas Antanas Sluckas netikėtai mirė Vilniuje birželio 10. Jo mirties aplinkybės atrodo dar neišaiškintos. Gegužės 22 Ant. Slucką, einantį pėstiesiems skirta gatvės dalimi, prie pat šaligatvio, pertrenkė greitai važiavusi mašina. Jam sulažytė šonkauliai, buvo ir kitų sužeidimų. Vairuotojas nesustojo, o sužeistasis tuoju nugabentas į

buvinisime ūkyje prie Karmelavos. Buvo didelis gamtos mylėtojas. Jo žmona Aleksandra (Marcinkevičiūtė), mokytoja, kilusi iš Amalių-Petrašiūnų, mirė 1958 metais. Pastaruoju laiku velionis gyveno globojamas savo antrosios dukters, Gražinos.

Birželio 5 Sluckui padaryta operacija, kuri pasisekus, tačiau birželio 10 jis netikėtai mirė. Palaidotas birželio 13 Petras Šiurūnų kapinėse.

Velinis Sluckas buvo gimęs 1899 Kuktiškėse, Utėnos apskrityje. Augo dylikos vaikų šeimoje. Gimnaziją lankė Utėnoje, Tarnaudamas daug metų susisiekimo ministerijos geležinkelio valdyboje pasiekė jos personalo skyriaus Vilniuje vedėjo pareigų. Išvykus sovietinei okupacijai, Sluckas buvo pašalinėtas iš tarnybos. Pasitraukęs iš Vilniaus, kurį laiką slapstėsi sa-

KAS TAS DR. J. BAČIULIS

-BACHULUS?

Šv. Jurgio lietuvių parapija birželio 10 surengė baisiųjų birželio trėmimų minėjimą. Mišis 9 val. ryto buvo auksinės už išvežtuosius ir žuvusius. Po pamaldų minėjimais vyko Fundatorių salėje. Minėjimą pradėjo ir jam vadovavo klebonas kun. V. Valkavičius. Iš salės išėjus Amerikos ir Lietuvos vėliavas, buvo sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai. Pagrindinis kalbėtojas dr. Juozas Kriaučiūnas iš Putnam, Conn., gerai paruoštoje platesnės apimties paskaitoje kalbėjo apie tragediškūs Lietuvos istorijos įvykius, daugiau išryškintas birželio trėmimus.

Minėjime surinktos aukos (73 dol.) paskirtos Lietuvos Bendruomenei.

Minėjimą organizavo ir paruošė kavutė Lietuvos včiai.

Šv. Jurgio lietuvių parapija nėra didelė. Lietuviai sudaro parapietinė mažumą, bet kiekvieną sekmadienį vienos pamaldos laikomos lietuvių kalba.

Klebonas kun. V. Valkavičius kviečia visus parapijos apylinkės gyvenančius lietuvius prisirašyti prie parapijos, atvykti į lietuviškas pamaldas, į parapijos renginius ir minėjimus.

V.K.

dėmesio, retkarčiais jis sutiki ar ka nors patirti apie ji gražaus.

Tai buvo Jonas Motiejus Bačiulis, oficialiai vadintamas John Matthew Bachulus, Amerikos laivyno gydytojas Europoje.

Jis iš tikrosios Dzūkijos. Tėvas iš Simno, motina iš Butrimonių. Sūnus gimės 1899 gegužės 6 — taigi prieš 75 metus. (Dabar prieš 85 m. Red.) Mokėsi New Britain, kur vidurinę mokyklą baigė 1917; mokėsi įvairiuose universitetuose mediciną iš baigė 1925. Studijavo vėliau laivyno akademijoje ir ja baigė 1930 kaip aviacijos chirurgas.

Aukštasis, tvirtas vyras, kario uniforma — tirkas Dzūkijos milžinas, kurį teko sutiki dar Vokietijoje pokario metais! Teko ne jis susirasti, bet jis pats susieskojo lietuvius Pfullingen. Nuo tada neteko paleisti jo iš

BOSTONO ZINIOS

Baisiojo Birželio minėjimas

Birželio 17 Lietuvėnės Bendruomenės Bostono apylinkle surengė Baisiojo Birželio įvykių minėjimą. Jis buvo pradėtas Stepono ir Valentinos Minkų radijo valandėlė net per du sekundinius anglų kalba. Minkus pabrėžė, kad amerikiečiai ir pasaulis paminejo D Day, kur žuvo apie 9000 amerikiečių karių. Gi 1941 birželio 14 - 15 Lietuvėnai buvo išvežti apie 40,000 lietuvių kūdikių, vaikų, gimdančių motinų, senelių ir kitų pajėgių lietuvių į balsiųjį Sibirą. Šio balsiųjų pasaulis nemini. Žydi mini savo Holocaust, o mes privalone minėti Baisiųjų Birželį.

Laisvės Varpas vedėjas Petras Viščiniškis birželio 14 turėjo specjalią programą tą Baisiojo Birželio minėjimui per radio stotį 1460 banga vakare nuo 8 v., kur amerikiečiams buvo rodomas Baisiųjų Birželis. Birželio 17 rytinė savo programoje taip pat minėjo tą Baisiųjų Birželį žodinę programą perpindamas deklamaciją iš specialios dainomis.

Birželio 17 d. 10:15 val. ryto Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje buvo aukojamos mišios už ištremtus, nukankintus ir kančiančius lietuvius Sibire.

Gražų specialiai pritaikytą pamokslą pasakė kleb. kun. Albertas Kontautas. Per mišias solo gredojo mūsų mielas, nepavargstantis ir niekad neatsisakančis solistas Benediktas Povilavičius, vargonais pritariant komp. Jeronimui Kačinskui. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Žmonių susirinko nepalyginamai daugiau negu būna kitaip sekmandieniais.

Dar Washingtone teko jį vėl sutikti. Ir vienas iš klausimų buvo, kaip jis per tiek laiko išlaikė gražią lietuvių kalbą ir meilę lietuviškom tradicijom. Jo atsakymas buvo paprastas: tai "motinėlės" nuopnelnas.

Tekė ir ją aplankytė. Aukšta, liekna, savarankiška, aristokratė, išlaikė gražią lietuvių kalbą ir meilę lietuviškom tradicijom. Jo elgesenos, vadovavusi lietuviškai Birutės draugijai.

Iš nenuostabu, kad Bachulus buvo prie jos prisirišęs, ją gerbė ir mylėjo, o kai jis mirė, pastatė jai paminklą, koksiek iš kai kurios savo motinai nebuvę čia pastatės. Jis Bowdoin kolegijoje išteigė stipendijų fondą lietuvių kilmės amerikiečiam arbatai ir užsieniečiam, bet lietuvių kilmės.

Fondas veikia nuo 1964. Jo oficialus vardas Antanina Kuniogonis-Marcinkevičius Bachulus Fund. Tai pagarba motinai. Net dabar rašytame laiške jis prasidaria: "Ji eina su manim visados".

1973-74 Bowdoin College Catalogue minima, kad ta stipendijų suma siekia 23,217 dol.

Tai pirmas tokas fondas.

(J.B.)

Po Mišių parapijos salėje vyko tolimesnis minėjimas. Jis pradėjo LB Bostono apyl. pirm. Danielius Averka. Kleb. kun. Albertas Kontautas sukalbėjo malda. Lituanistinės myklos 3-čio skyr. mokinė Dainora Kupčinskaitė paskaitė Bernardo Brazdžionio eileraštį, o 5-tos klasės mokinė Maja Gaštaitaitė skaitė užrašus apie tuos balsius išvežimus, kaip jie buvo vykdomi eilėje Lietuvos vietovių. Be to, Verutės močiuntė Veronika Ivanauskienė yra ne-pavargstanti moteris ne tik savo darbais, bet ir aukomis lietuviškiem reikalams.

Prelegentas inž. Edvardas Meilus, Jr. iš Worcesterio anglų kalba davė santrauką tą Baisiojo Birželio įvykių, pradėtant Hitlerio-Stalino sutartimi, ko pasėkoje Lietuva tapo tos sutarties sovietų auka. Gi vėliau su statistikos daviniais paminklojo visus tuos balsius įvykius pradėtant 1940 metų birželio mėn. iki pat šių dienų, kas vyko ir kas tebevyksta.

Po to lietuvių kalba kalbėjo apie tautos išlikimą, patriotizmą ir meilę savo tautai, savo tėvynei. Kaip dirbama paverstoje Lietuvoje ir kaip privaloje dirbtī išeivijoje. Kova už tautos išlikimą ir valstybės neprieklausomybės atstatymą privalo būti vedama be sustojimo per visas kartas kol Lietuvos laisvė bus atstatyta. Kas neprisideda prie tos kovos, tas daro nusikaltimą sau, savo vaikams, savo tautai.

Inž. Edvardas Meilus yra jau nos kartos astostas. Kai tie įvykiai prasidėjo, jis dar nebuvo gimęs. Tačiau jis tuos įvykius

Cape Cod - Falmouth išnuomojamas kambarys su atskiru įėjimu ir vonia, arti jūros. Privatus paplūdimys. Skambinti 617 563-3184 tarp 6 ir 8 v.v.

LAISVES VARPAS sekmediniai 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-FM bangai 98.0. Vedėjas — Petras Vičiniškis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7200.

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Gretai, prienamai, privaci, saugiai, nemoka-mai. Tai taupymas pači So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigus padėti į banką, kai ar juos atsimili, tai galite atlikti namie bei kuriuo laiku. Jūsų skontą gavęs, bankas tuo įtraukia sumą į sąskaitą. Prisidėda ir užtikrina mas, kad jūsų pinigai nebus išlaidžiamas statymui. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

MAIN OFFICE
40 West Broadway
South Boston
8 AM to 5:30 PM
Monday through Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500
NEPONSET CIRCLE OFFICE
8:30 AM to 5:30 PM
Mon. Tues. Wed. & Fri.
Thurs. 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 8:30 AM to 12 Noon
ALFRED W. ARCHIBALD PRESIDENT

South Boston Savings Bank
ALWAYS THE LEADER

"Amber Holidays"

1984 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Liepos 9	— \$1618.00	Rugpjūčio 5	— 1361.00
Liepos 18	— 1361.00	Rugpjūčio 17	— 1127.00
Rugpjūčio 1	— 1361.00	Rugpjūčio 26	— 1142.00
Rugpjūčio 13	— 1528.00	Spalio 3	— \$1268.00
		Grudžio 26	— \$1247.00

Keliuonų ilgis nuo 10 iki 16 dienų — jaučiūs maršrutai — Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas.

Prie šių grupių galima jungtis iš VISU AMERIKOS IR CANADOS MIESTU, su papildomu mokesčiu. Grupes lydės vadovai.

Registracijos, informacijos reikulu skambinkite:
1 - 800 - 722 - 1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1 - 617 - 268 - 8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway, P.O. Box 116

South Boston, Mass. 02127

Istaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS.

Norintiems atsikviesti giminės atostogoms — sulaukome dokumentus.

Prices are based on double occupancy and are subject to change.

Dr. J. Bačiulis-Bachulus

PADĖKA

1984 gegužės 23 Worcesterio miesto ligoninėje mirė mūsų tėvas ir senelis

A.A.

KAZYS PRAPUOLENIS

Jis buvo savanoris kūrėjas, Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos garbės narys. Mirė 85 metų amžiaus. Palaidotas gegužės 26 iš Aušros Vartų parapijos bažnyčios Notre Dame kapinėse.

Dékojame kun. kleb. A. Volungui už rožančiaus sukalbėjimą, atlikytas gedulingas pamaldas, pasakyta pamašė, palydėjimą į kapines. Dékojame Šv. Kazimiero parapijos chorui ir jos vargonininkui O. Keršytei. Jie labai gražiai gledojo bažnyčioje.

Dékojame Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos garbės sargybai, stovėjusiai prie karsto, dékojame kuopos vicepirmininkui K. Česnai, kuris pravedė atsiliepinius.

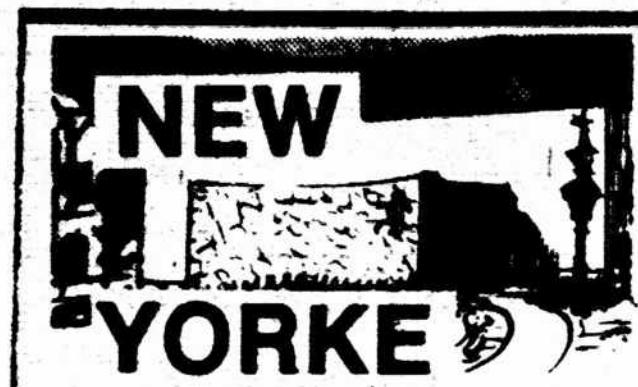
Dékojame tariusius atsiliepinius žodį: Worcesterio LB apylinkės pirmininkui St. Rudžiui, Traku šaulių rinktinės vardu kalbėjusiam vicepirmininkui E. Melui, Sr.

Dékojame visiems, kurie dalyvavo laidotuvėse ir lėreiškė pagarbą velloniui. Dékojame už pareikštęs užuojaudautas žodžiu bei raštu. Ypatinga padėka priklauso Lietuvos Atletų Klubo bingo sekcijai, jos pirmininkui Antonui Mičiului ir Nemickų šeimoms, pareiškuose užuojaute per spaudę.

Der kartą dékojame visiem giminėm ir pažystamielem, dalyvavusiem laidotuvėse.

Sėnus Stasys Prapuolenis ir jo šeima

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolyne (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Kun. Antano Račkauskos sveikata pamažu gerėja. Jis yra pagaldytas Mother Cabrini ligoninėje Manhattane dr. Antano Snieškos priežiūroje.

Kun. William P. Vaškas mirė ligoninėje birželio 24, ištiktas širdies priepuolio. Buvo gimus 1912 m. vasario 19, į kunitus išvestintas 1936 birželio 11.

Dirbo įvairoje parapijose Brooklyn, yra buvęs vikarų ir šv. Tomo parapijoje Woodhaven. Pastaruoju metu dėl susilpnėjusios sveikatos buvo pasitraukęs į pensiją. Dažnai sekmadieniais atvykdavo į šv. Tomo bažnyčią Woodhavenėje atlaikyti mišių. Palaidotas birželio 27. Jis buvo pusbrolis Apolinaro Vebeliūno ir Vitalijos Sližienės.

I Tēv. Paulius Baltakio, OFM, konsekracijos iškilmes kurios bus rugsėjo 14, penktadienį, Portland, Maine, iš New York organizuojami bent keli autobusai. Vieną autobusą organizuoja kelionių agentūra Vyta. Autobusas išeis labai anksti penktadienį ir grįžtų šeštadienį. Visi keleiviai pernakovas Kennebunkporto vienuolyne vasarvietėje. Jonas Adomėnas iргi organizuoja du ar tris autobusus. Jie numato kelionę išbūti bent kelias dienas.

Naujam vyskupui Tēv. Paului Baltakiui, OFM, New York liegtuviai nori padovanoti vyskių lazdą. Tai lazdai įtaisyti susidare komitetas: pirmininkė dr. A. Matulaitienė, Pranė Ąžuoliene ir Lilė Milukienė. Jos rinks aukas, ieškos dailininkų, kurie tą lazdą suprojektuotų, ieškos ir meisterių, kurie tą lazdą išdrožtų. Lazard bus padaryta iš medžio, kad būtų lengvesnė ir patogesnė kelionėse.

Kennebunkport pranciškonų metinis piknikas bus liepos 8, sekmadienį. Vienuolyne koplyčioje 11:45 bus iškilminges Tēv. Roberto, OFM, primicijos. Gedros Brocktono Šv. Kazimiero parapijos choras. Po pietų bus ir meninė dalis. Dainuos minėtas Brocktono choras ir tautinius šokių šokis Bostono ansamblis, kuriam vadovauja Ona Ivaškienė ir Gediminas Ivaška.

Putname N. Pr. Marijos seserų vienuolyne sodyboje metinis piknikas — lietuvių diena bus liepos 8, sekmadienį. 11 val. bus mišios, pamokslas, procesija, 12 val. pietūs, 3 val. popietė Neringos mergaičių stovyklai atlikas programa.

A. dr. Lidijos Stanaitienės mirties 15 metų sukakties proga mišios bus aukojuamos birželio 30, seštadienį, 10 val. ryto Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyn. Duktė Marina Raulinaitienė prašo draugus ir pažiūstamus velionę prisiminti maldose.

APREIŠKIMO PARAPIJOS

LIETUVIŲ DIENA PIKNIKAS - GEGUŽINĖ

**IVYKSTA RUGPJŪČIO 5, SEKMADIENĮ, 1984
PLATTEDEUTSCHE PARKE**

**1132 HEMPSTEAD TPKE, FRANKLIN SQUARE,
LONG ISLAND, N.Y.**

- 1 val. — parko atlaidymas
- 2:15 val. — vėliavų pakėlimas, himnas
- 5 val. — šokiai, grojant Joe Thomas orkestrui
- 7 val. — laimėjimai

Jėjimo auka — 3 dol., studentam — 2 dol.
valkai leidžiami nemokamai.

Specialiai kviečiamas jaunimas, kuris Apreiškimo parapijos patalpose lankė lietuvištingą mokyklą.

Kviečiamai ir čia dirbę mokytojai

Visi malonių kviečiamai atsilankytai

PARAPIJOS KLEBONAS, KUNIGAI IR TARYBA

Petras Montvila, New Yorko lietuvių patriarchas, kaip buvo minėta pereitame Darbininko numerijoje, mirė birželio 13 Putnam, Conn. Nulitidimė liko dukters **Angela Montvila**, Aldona Bush, Teresa Belies, anukai Thomas Bush, Marianne Belies, Steven Peter Belies, Peter Joseph Belies, John William Belies, pranukai Eric Bush ir Paul Bush. Liūdi taip pat sesuo Izabele Steponaitis.

Skautininkai ir skautininkės, kurie dalyvauja tautinių šokių šventėje, birželio 30, seštadienį, nuo 11 iki 2 v. popietė susirengia skautininkų Šenbergų sodyboje, kur bus susitikimo pobūvis. Informacijos telefonai Cleveland: 486-5918 arba 486-3531.

John Nikos, gubernatoriaus Cuomo igaliotinis etniniam reikalams, padarė visa, kad būty apjungtos dvi pavergtų tautų grupės bendram Pavergtų Tautų savaitės minėjimui. Apsijungimo norėjo Antabolševinius Blokas, bet griežtai pasipriešino Pavergtų Tautų komitetas, kuriam iki šiol pirminkavuo voketis Uhlrich. Taip visos pastangos nuėjo nėkais. Estai savo laikraštyje apkaltino Uhlrich nacizmu ir antisemitizmu. Jam atsistatydinus, pirminknu išrinktas turkestatis Abdullah Kwaja, Uhlrich buvo pakeltas į garbęs pirminkus. Antabolševinius Bloko New Yorko skyriui vadovauja ukrainietė Roxelana Potter.

Pavergtų Tautų savaitė bus minima dvimi atvejais: liepos 15, sekmadienį, minės Pavergtų Tautų komitetas, liepos 21, seštadienį, minės Antabolševinius Blokas.

Apreiškimo parapijos metinis piknikas — gegužinė įvyks rugpjūčio 5 Platteutsche Parke, Franklin Square, L.I.

L. VYČIAI IVYKSTA! NAUJO VYSKUPO ŠVENTINIMA

Maspetho Lietuvos vyčių kuopą rengia ekskursija į Tēv. Paulius Baltakio, OFM, naujojo vyskupo, konsekraciją, kuri bus rugsėjo 14 d., penktadienį.

Autobusai tą dieną išeis 6:30 v.r. iš gatvės prie V. Atsimainymo bažnyčios ir Woodhavenė — kampus Woodhaven Blvd. ir Jamaica Ave.

Visi dalyvaujančių konsekracijos iškilmėse ir priėmimė, kuris bus tuo po konsekracijos. Tą naktį ekskursantai miegos pirmos klasės viešbučiuose ar moteliuose Portlando aplinkėje. Šeštadienį visi išklausys mišių pranciškonų vienuolyne, po to iškeliaus į Cape Code. Ten bus priešpičiai, su autobusu bus apžiūrimas Cape Cod. Ten bus gera vakarienė, nakvynė geram viešbutyje ar motelyje. Sekmadienį pusryčiai ir priešpičiai, po to keiliaujama į New Yorką. New Yorką pasieks tik 9 v.v.

Visą išvyką organizuoja kuopos pirminkas Jonas Adomėnas. Kviečia visus prisijungti prie šios ekskursijos, kuri renigama tikrai reta proga. Dėl rezervacijų skambinti Jonui Adomėnui, 212 497-5212. Smulkesnės kelionės detalės bus paškelbtos vėliau spudoje.

Government jobs. \$16,559 - \$50,553/year. Now hiring. Your area. Call 805 687-6000. Ext. R-4505.

Natūralaus bičių medaus praeinamomis kainomis galima gauti Darbininko spaudos kioske. Cia taip pat galima įsigyti kalėdininių kortelių, lietuviškos muzikos plokštelių, įvairių sunvyruų ir dovanėlių Kalėdom ir kitom progom, naujausių lietuviškų knygų, gintarų ir kt.

Indian Mission — Serving children and the old. Almost broke. Needs prayers, donations. Father McNeill, St. Bonaventure Indian Mission, Thoreau, NM 87323.

Leškoma sek. etoré/-ius lietuviškai įstaigai New Yorke. Pageidautina, kad laisvai valdytu lietuvių ir anglų kalbas, mokėtų gerai rašyti rašoma mašinėle, efektyviai komuniuoti telefonu ir raštu bei vairuoti. Darbo pareigos pagrindiniai apima mašinų darbus, siuntų pakavimą bei prašymu pildymą ir išsiuntimą ir kitus techniškus-administracinius rūpesčius.

Darbo sąlygos bus aptartos su rimtais kandidatais. Siųsti reziumė: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00—843-6677.

Manhattan dirbantilietuvių ieško atskiro buto Greenpoint, Williamsburg ar kituose artimose rajonuose. Skambinti vaikais tel. 674-0153.

Maironio mokyklos dešimto skyriaus išleistivių balius. Mokytojai, mokiniai, tėvai ir garbės stalas. Nuot. P. Bivainio

MAIRONIO LITUANISTINĖ MOKYKLA BAIGĖ MOKSLO METUS

Dešimtā skyrių baigė 13 mokinių

Maironio lituanistinė mokykla birželio 3, sekmadienį, iškilmingai baigė mokslo metus. Kaip įprasta tokioje iškilmėse, pirmiausia buvo pamaldos. Mišias aukojo mokyklos kapelionas kun. Antanas Prakapas, OFM, jis pasakė ir pakilys pamokslą.

Vida Penikienė paskaitė mokytojų tarybos protokolo ištrauką, kas šiemet baigė 10-tą skyrių. Atestatus įteikė Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis.

Mokyklą baigė

Ramunė Adams, Viktorija Garbauskaitė, Audra Gintautaitė, Rita Gvidytė, Laima Janukauskaitė, Gailė Katinaite, Andrius Lileika, Kristina Matusaitė, Vida Penikaitė, Paulius Sabalis, Audré Senkutė, Vaiva Ulėnaitė, Jonas Žemaitaitis.

Baugisieji buvo apdovanoti. Apdovanoto tėvų komitetas, klasės auklėtojas A. Samušis ir LB New Yorko apygardos valdyba.

Ji padovanovo kiekvienam LB

nario knygelę ir užprenumeravo "Pasaulio Lietuvą" metam.

Baigusius sveikino Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, LB apygardos pirminkas A. Vakselis, mokyklų inspektorė D. Bobeliénė, Dešimto skyriaus vardu atsisveikino su mokykla Vida Penikaitė, 9 skyriaus vardu atsisveikino Armas Nemickas.

Toliau buvo apdovanoti visų skyrių geriausi mokiniai.

Buvo ir meninė programa. Dešimtasis skyrius padainavo dvi dainas ir pašako keletą tautinių šokių. Keletą dainų padainavo ir visas mokyklos chorai. Dainom vadovavo muzikos mokytoja Nijolė Ulénienė.

Po programos mažojoje salėje buvo surengtos mokyklą baijančiųjų vaišės. Surengė jų tėvai. Dalyvavo mokytojai, baijančiųjų artimieji ir kiti kviestieji svečiai. (p.j.)

SVARBU SIUNCANTIEM SIUNTINIUS Į LIETUVĄ

Siuntinių agentūros praneša, kad nuo rugpjūčio 1 visiem siuntiniams į Sovietų Sąjungą, tuo pačiu ir į okupuotą Lietuvą, pritaikomi nauji sovietų potvarai — nebus galima čia sumokėti muičių. Muičių turės sumokėti siuntinio gavėjas.

KASOJE PAKILO NUOŠIMČIAI Indėliam priaugus iki 27 milijonų dolerių, nuo š.m. birželio 11 Lietuvos Federalinė Kredito Unija KASA pradėjo mokėti žymiai aukštesnius procentus už visus rūšių certifikatus. Procentai dabar svyruoja nuo 10.5% iki 12%, pagal certifikatų sumą ir terminą. Už reguliarias santapuas KASA tebemoka 9%, daugiau negu kituose bankuose. Prašome atkreipti dėmesį į KASOS reklamą, o dėl smulkesnų informacijų skambinti 212 441-6799 į KASOS istaiga, kuri veikia šešias dienas sa-vaitėje.

Spalio mėnesį surengsime gobeleno audimo kursus visiems, kas tik domisi šia audimo technika. Smulkesnė informacija bus paskelbta vėliau.

Gruodžio 1 Kultūros Židinio žemėtinėje saleje įvyks lietuviškų motyvų mezgimo paroda, kuriuoje dalyvauja New Yorko ir apylinkių žymiausios mezgejos.

Dėkojame visiems už visoko-

riopą paramą institutui. Linkime gražios vasaros visiems!

AUTOBUSAS I SESELIAI PIKNIKA

Organizuojamas autobusas į seselių pikniką Putnam, Conn., liepos 22. Autobusas išvažiuoja sekmadienį, 6:30 val. ryto iš Kultūros Židinio kiemo, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. Pakelyje autobusas sustos ties Shalini Funeral Home, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Kelionė asmeniui — 20 dol., išskaitant ir jėjimą į pikniką. Registracijos pas Marytė Salinskienę — tel. 296-2244, arba Darbininko administracijoje — tel. 827-1351.

BALTIUKAI — TSHIRTS, trijų spalvų, su Lietuvos trispalve ir Vyčiu bei įrašu "Lithuanian and proud of it" : vaikam (boy's size) S (6-8), M (10-12), L (14-16), suaugusiams (man's size) S (34-36), M (38-40), L (42-44), XL (46-48). Kaina su persiuntimui tik 8 dol. **Gaunama Darbininko administracijoje**, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

